

SECRETA ALCHIMIÆ

MAGNALIA D. THOMÆ AQVINATIS,

De Corporibus supercœlestibus, & quòd in rebus inferioribus inveniantur, quoque modo extrahantur: De Lapide minerali, animali, & plantali.

Item Thesaurus Alchimiæ secretissimus; quem dedit fratri suo Reinaldo.

ACCESSIT ET JOANNIS DE RVPESCISSA *Liber lucis, ac Raymundi Lullij opus pulcherrimum, quod inscribitur Clavicula & Apertorium in quo omnia quæ in opere Alchimiæ requiruntur, venustè declarantur, & sine quo, ut ipse testatur Lullius, alij sui Libri intelligi nequeunt.*

Opuscula studiosis artis secretissimæ, ut summè necessaria, ita lectu iucundissima.

Opera DANIELIS BROUCHUISII artium & Medicinæ Doctoris.

Cum [illegible]fatione D. Ioannis Heurnij.

[illegible] TERTIA.

LUGDUNI BATAVORUM,
Ex Officinâ Thomæ Basson.
cIↃ. IↃ. CII.

lotte... le 20 mars 18..

AD LECTOREM.

QVÆ te torquebant aliorum ænigmata Lector,
Explicat ista modò pagina rara tibi:
Possit ut abstruso quicquid natura Lapillo
Condidit, ingenuis arte patêre viris:
Possit & Argentum subitò, vel Cinclus in Aurum
Vertere, qui præsens calleat artis opus.
Ergo agè naturæ loca inaccessa hacce potentis
Arte petas, Liber hic dum tibi monstrat iter.

D. IOANNIS HEVRNII APVD VLTRAIECTENSES MEDICI, AD CANDIDVM LECTOREM.

PRÆFATIO.

SI veterum scriptorum monumenta, ut sunt Olympiodori, Blamidæ, Zosymi, Hebes Mesues perscrutemur, ante multa sæcula apud AEgyptios (à quibus tanquam uberrimo de flumine, tota politioris doctrinæ merces dimanarunt.) Chemica mysteria viguisse intelligemus; adeò ut hæc sola liberandi ars præclaris primævorum parentum ingenijs exercitamen datum videri possit, ideoq; capacior illorum mens divinarum rerum, illam omnibus honoribus decoravit; nobis peiore ætate natis paulatim senescente mundo, ac fœcunda parentum seminis effœta languente vi, disciplinarum minus nobilium excolendarũ occasionem reliquerunt. Interim tamen ne alta suorum ingeniorum agitatione ac industria inventa Chemiæ ars (quam multo sudorum madore ac mentis philosophicæ impulsu nacti fuerant omni laude dignissimi viri) extingueretur, monumenta eius apud suos reliquerunt; se enim non tam sibi quàm posteris omnibus editos putabant, ac ad illorum usus labores omnes contulerunt. Quare iuniores adhortans Razes dicit, Rogo te fili ut indefessa lectione philosophiæ libros scruteris, ut & eius filius esse & huius arcani magisterij habere sagaciam merearis: qui enim in legendis libris deses extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit, qui non potest de levi eius in praxi manus clarescere, nisi cuius mens in theorica prius maceretur; ille enim ad operationes securus accedit, cuius in mente plures operationum imagines resultant. Sciebat hic vir doctus quantam antiqui scriptorum reliquissent, ut nostro imbelli ingenio subsidium adferrent; & enim divinis igniculis præclarioris industriæ in nobis extinctis, nihil adiumenti

 restabat,

restabat, quàm ut ex scripto senioris sæculi arcana artis intelligerent posteri, cumq; ut scribit Herodotus, Colchi originem traxerint ab AEgyptijs, secumq; tulissent vellera ovium, in quibus depinxerant olim hanc artem, non mirum fuit si tota Græcorum nobilitas duce Iasone, ut hoc regi scriptum vellus eriperet, in præsentem sui internecionem se præcipitârit, cum tot procellis expositum tam vastum mare peragrandum esset, & cum tam feroci rege, populo draconibus ignivomis pestilentiore cincto manus conserenda esset. Nec discrimen vitæ hos terruit, nec longus navigandi labor, quo priscum parentum opus Oetæ eriperent, suamq; regionem eo ditarent; quod & pulchrè præstiterunt; dum enim eâ arte regni proceres docti erant, & potentissimis totius mundi Monarchis tam exiguum regnum formidabile erat, cum hodiè hac deleta ibi arte, etiam extremam tyrannidem qua opprimitur sibi excutere nequeat. AEgyptum autem & Colchidem hac arte nobilitatas olim fuisse mirum nulli videri debet, & enim qui priorem mundum habitabant prisci parentes, amœniorem eius partem incoluisse constat, quæ scilicet fluminibus illis, sacro elogio celebratis terminatur, cui & adiacet AEgypti regio, illam & doctrina illorum ornatam fuisse rectè putamus; tandemq; superveniente diluvio alveis fluminum confusis, quæ æneis scripserant columnis supermansisse, reliqua cum Noha ad Colchidem circa quam in monte Ararat arca constitit demigrasse. Vnde excellentioris mentis impulsu motus Abderita ille Democritus, ut naturæ abita intelligeret mysteria, opus quibus satis abundabat abdicavit, ac Indiam, Scythiam, AEgyptumq; pervacatus est, ac Dardani AEgypti magi libros quos secum in sepulchro condiderat, effodit; in quibus aureum illud philosophiæ effudit flumen ipsa stupescente natura: tandemq; omni disciplinarum genere refertus redit, ac libros spagyricos (quos & hodiè quodam in loco extare scio) conscripsit: Pythagoras eandem ob causam AEgypto adnavigavit, tamq; intimè hanc perscrutatus est scientiam, ut integrum suum crus auro tam crassè obduxerit, ut totum aurum indicatum fuerit. Plato ab AEgyptiorum sacerdotibus easdem artes didicerat; unde non mirum si viri philosophi olim aurum à principibus oblatum viris contempserint, cum regum regibus imperarent.

garunt. Ast instar coniuratarum phalangium sacramento astrictarum hoc indicium artus abdebant, non nisi AEgyptiorum sacerdotibus, qui & ipsi ut quoque Hermes Trismegistus reges erant, aut regia stirpe nati, explorandum: & enim apud Persas, AEthiopes, Chaldæos, Indos, ac AEgyptios qui hanc artem exercebant, non erant sycophantæ, aut agyrtæ plebei, sed regio stemmate procreati viri, qui in omni philosophiæ genere, adeò ut penetralia quoque ima vulgo abdita intelligerent, enutriti, ac Astrologicæ artis secretioribus perspectis sagacissimi evaserunt maritandarum impetu naturæ rerum natura constantium investigatores, ex quarum combinatione nunquam satis admirandos, plebeisq; nunquam persuadendos effectus proferebant. Genitrix Numæ Pompilij admodum his artibus docta, eum in illis enutrierat, adeò ut factus Romanorum rex Pythagoræ secretiores res conscriptas secum sepeliri voluerit. Hic autem in AEgyptio nata fuerant, unde & tanta copia auri ibi procudebatur, ut iustum sæpè Romanis intulerint bellum, ita ut Diocletianus Imperator fomitem contagij bellici nullum intellexerit alium, quàm hunc auriferi rivi fontem. Hinc cum Alexandriam occupasset, omnia Chemica scripta vulcano dicavit ne opibus inde auctis Romanum imperium bello conscinderent. Nec Romanus Imperator ut horum scripta deleret, octo menses obsedisset Alexandriam, nec divinis præditi ingenijs viri tot labores ac pericula adijssent, ni quid recõditæ ac remotioris divinitatis illis artibus celari impulsu rationis advertissent. Intelligebat Orpheus, & ex illo Timæus, Pytagoras, ac Plato naturam rebus indidisse cunctis quasdam occultas & seminarias rationes, quibus cũ data esset magna opportunitas, ut sese liberare possent vinculo elementali quo stringebantur, prorumperent ad mirandos suos edendos effectus: Longa enim rationum serie observârant, inesse universis rebus quibusdam consortij semina congenita, quibus ut maturescant crudiora se allici patiuntur, ut perfectiore lumine afflentur, ut argentum vivum auro prolicitur, ferrum magnetæ: sic aliæ natura productæ res, citra visibilem contractum mutuò sese alteratione afficiunt, quò cuncta suis coloribus depicta mundo ornatissima splendescant. Tam arctis vinculis naturæ tenuioris hæc combinantur, ut ne minimum sese corpori inserant, at spiritali

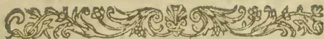
vitali seu syderea agitatione maximè interim quatiuntur, ut Leo qui nec tygrim nec elephantem pavet, imbellis galli aspectu exhorrescit, nam tale illi semen dißidij à natura cum gallo inest, corpus tamen eius non mutatur (cum supprimat id animosa vis, ut vir fortis iram) nec validè tremit, at animosus spiritus flaccescens bellum interim gerit, qui si oculis intueri posßit, miram agitationem sui obijceret, sic quædam amica rebus semina sese placidè iungũt, ac blãdo amplexu perficiunt incredibili alacritatis lætitia, nec tamen sensu corporeo percipienda. Imò si Orpheo, Proclo, ac Theophrasto *credimus, maior gemmis sympathia est cum astris ac spiritibus quàm plantis; Vnde quæso id sensibus patet? nonne obnixus contenderemus* Heliotropion *Solis motui annuere, calendulam singulis Kalendis florere, pulegium Vergilijs stellis in collo tauri occidentibus florere, attamen Orpheus dixit Achatẽ adeò viribus pollere, ut etiam animos coniugum iungat, ac voti compotes reddat homines.* Selenites *albus Arabiæ lapis, varia ex luna motu incrementa ac decrementa sibi ponit. Sic occulto naturæ velamine quam plurima tegi animadverterant illi, cuilibetq; rerum speciei peculiare semen ac astrale, quod ab omni liberum elementali mole, quodq; nec eorum vi augeri nec tabescere posset obtigisse, ut poli magneti: ac in eo divino semine aliquid intelligentiæ propriæ inesse, qua ad pulchrum ac sui perfectionem amore ac desyderio pulchri illius traheretur, quasi proprius quidam dæmon amatorius rebus inesset propagandi studiosus: At hunc* Eudæmonem *opprimi, & elementorum mole obrui videbant illi naturæ rerum perscrutatores, at quo modo eum istinc liberare & abstrahere possent, ut freno corporeo excusso, liberiori in campo id spectaculum ederet, ad quod cœlitùs natus erat, ignorantes, totum terrarum orbem sibi peragrandum duxerunt: tandemq; spagyram artem nacti, cœleste id astrũ rebus olim fermentatione illa magna, cum simul omnia condidisset* Deus *mixtum (antequam separasset cuncta) elicuerũt corporeisq; vinculis solverunt, cœlestiq; impetu quas seminales sympathia purè corporibus elicerent formas adverterunt; sicq; stupenda futuris edulerunt miracula sæculis, adeò ut & hac rerum mulcebratione, spiritus in sui colloquiũ evocaverint. Illi ut iam patet non erant Agyrtæ Sycophantæ qui tam nobili mentis*

mentis impulsu secretiora naturæ arcana scrutabantur, at gnari erant philosophiæ naturalis Astrologiæ (cum Pythagoras Babyloniam quoque, ubi à Semirami altissima constructa turri, motui Saturni observabatur, ob Astrologicam cognitionem adijt) ac medicina & cabalæ ut rectè lapidibus amussim admoverunt, non amussi lapides, ut illi factitant amousi analphabeti, spretis omnium veterum in quibus emicuit naturæ lux monumentis, eum ut abundè satis demonstravi, Cymerijs tenebris in nobis obumbratum sit illud scientiæ lumen. Sed sagax natura, ne id quod semel magna eduxit conatu pessundaretur, vel apogæis planetarum mutatis, vel coniunctionibus magnis docta in triplicitate celebratis, alijsq; occultioribus motibus veluti classico intelligentiæ naturæq; dæmoni dato excellentis ingenij indolem, in qua vel scintilla priscæ divinitatis emicaret, iterum renasci patitur, ut vel antiqua olim præclarè scripta ad præsentis temporis expolirentur ingenia, aut ut velamine obducta, nudiora ac pulchriora vividioraq; in conspectum proponerentur, ut præsentis ævi apta essent usibus. Sic ab Adamo ad Hermetem AEgyptium artes devenerunt, eò quoq; ad Colchidis reges abducta fuerunt, inde ad Græcum Pythagoram ac Democritum profecta, nec ibi hæsere perpetuò, sed una cum bellica gloria ad Romanos translata fuere. Et ut nihil cum ad summum perveneri, naturæ crisim subterfugit, ita & magno hoc imperio à Gotis & Vandalis vastato exilio arrepto, Arabiam petierunt, ubi à Gebero & alijs philosophis alebantur, dum Gratiani decretalium conditioris temporibus ferè Thomas hic noster de Aquino omnibus philosophiæ coloribus ornatus, hanc Chemiam ex scripto veterum philosophorum diligenter perlustrans, naturæ consentaneis inniti videns stabilimentis, ac altiùs quid vulgata philosophia in naturæ recessu latere, nihil non fecit, ut tam divini arcani compos redderetur, ac rei experimentum cœpit, magno sui ut ipse testatur corporis detrimento, ut nisi egestas illum eò abduceret, ut inde vitæ levamen quærat, nunquam id sibi aggrediundum de novo laboriosum opus putet. Certè tam clarè hic auctor rem docet, ut alij qui post eum scripserunt omnes id tantum egisse videantur, ut suis ambagibus tam præclari hominis sententiam obscurarent, Chrysovenum lapidem iam sese nactos putantes, hoc

consecuto tanti auctoris libello verè aureo, tam enim pulchra rationum serie tractat singula, tamq; ex imo philosophiæ adytu adductis rationibus, ut nullus dubitare possit, quin ex splendenti illius pharetra profecta sint argumenta omnia; id enim vitij maximam notam huic arti inussit, ut sub magnorum virorum nominibus, multi prolati sint subdititij libelli, ea hîc suspicio omnino absit. Tanta huius philosophi extitit synceritas scribendi, ut & Theophrastus Paracelsus acerrimus huius artis propugnator, ei primas in hac re tribuat partes, laudibusq; omnibus cumulet. Quapropter qui huiusmodi doctrinæ & studium & operam dicastis, non inanibus sciolorum illis receptiunculis animum adhibeatis, quibus nil quàm iacturam temporis, ac auri voraginem experiemini herpijs ipsis edaciorem; pura enim plerumq; sunt sophysmata digna, quæ in vituperationem veniant omnium hominum, ac ex natura & mundo pulsentur, inventa hominum μελαγχολικῶν qui & hodie suos sequaces inveniunt; & enim hoc deplorato sæculo ignavissimi quàm plurimi in hanc messem falcem inferunt, putantes lapidem ex chartaceis receptiunculis, ipsisq; ambiguis deceptionibus idiotarum fabricari, quibus ni plus salis accedat oleum perdent. Qui autem pulchrè & ut aiunt lotis manibus hæc sacra inire velit, rem ab imo naturæ sinu, ut eam in eo posuit Deus, non minus animo quàm corporeis oculis intuebitur, imitationeq; illius tanquam Thesei filo ductus, Labyrinthum naturæ ingredietur, ac pedem ponet in illam arenam, qua præclarorum virorum impressa vestigia conspiciet. Id si præstiterit, vel invitus ad divini numinis contemplationem trahetur. nam ut scribit Paulus divino afflatus elegio, Deus se ferè manibus in operibus suis tractandum præbet, Id igitur fiet maximè cum magnalia eius crassioribus educta corporibus, terrestriq; mole libera conspexerit, ac usibus decentibus adhibuerit: nam ut alio loco scribit hic Thomas, Ars ista vel reperit hominem sanctum, aut reddit eius inventio sanctum. Nullo enim modo prohibetur quo minus arte imitatrice naturalium caussarum, proferantur naturales effectus; sic ex herba producitur vitrum, ex bombycum semine si Maiali soli exponatur, serivomum vermem educi videmus, ac ex rebus inanimatis res viventes procreari, constat quotidiano experimento. Scorpius ut refert Holerius ex basi-

ex basilici herbæ odore, in naso Hispani *generatus fuit*. Et *ex elixatura anatis ad serenum cooperta, generantur bufones, & ex vitulo strangulato apes, & vespæ ex carne asini, & scarabæi ex equina carne, locustæ ex muli carne, natura quoque transmutat triticum in siliginem, calamenthum in mentham, linum in lolium, & converso*. Parisijs Petrus Ramus *lapidem tonitru ac fulmine deiectum nobis ostendit, & in* Persia *deturbantur è cœlo coruscationibus corpora ærea, quæ igne non liquescunt, sed in fumum abeunt*. Scribit Munsterus *in* Dacia *fontem extare, qui iniectum illi ferreum in æs transferat, uber mulieris in saxum vi aquæ evasisse* Patavij *vidi, referunt alij agrifolium mira metamorphosi cuiusdam aquæ fontaneæ vivida vi, in saxum mutari*. Cur *igitur alogon omninò erit, crudum metallum eò redigi ut maturescat; cum hic* Thomas *noster de Aquino, id altißimè ductis rationibus demonstret?* Propterea *ne quis ampliùs de poßibilitate (ut aiunt) artis dubitet, hoc divinæ indolis viri scriptum in publicum ire, & ad communem utilitatem in lucem mittendum curavit excellentißimus* Doctor Daniel Bronchuisius, *ne perpetuò sub pulvere delitesceret*. In *quo quidem nihil quod non egregiè doctum ac maturum sit, offendes; nam si effectus debitæ unde natus est causæ adhibendus fiet, quis illo subtilior? quis accuratiùs ambagibus implicitam veritatem demonstrare potuit?* Spero *certè hoc opus non modò futurum studiosis non inane, sed etiam doctis gratum, quodque explicatæ & lætæ fronte utentur præclari* Thomæ *de Aquino laboribus*. Vale.

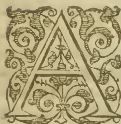
Ioannes Heurnius Ultrajectensis Medicus.

TRACTATVS D. THOMÆ DE AQVINO

Ordinis prædicatorum, de lapide Philoſophico, & primò de Corporibus ſupercœleſtibus.

Capvt Primvm.

Ristoteles in primo meteororum ait, quòd pulchrum & laudabile ſit inveſtigare cauſam inventionis cauſarum, Sapientes enim videntes effectum rerum ſcrutantur cauſas. Nos autem videmus corpora cœleſtia agere in elementa, & ex potentia materiæ unius elementi, utpote ex materia aquæ, educere formam aëris & ignis. Omne enim agens naturale, agit ut ſibi ſimile educat, ut ignis agit in lignum & educit ignem, & loquor hîc de agentibus naturalibus principalibus. Videntur enim Corpora ſupercœleſtia non ſine elementi ſiue elementalis formæ materia eſſe, & maximè quia ad ſenſum videmus ſphærã planetarũ ſimplicis oris fore naturæ, quám ipſi planetæ, & planetas craſſiora eſſe corpora & compoſitiora. Sed ad evidentiam iſtius veritatis, non ſecundum quod probavi de influẽtijs rerum naturalium. Et hoc optimè Rogerius exponit. Omne agens naturale per ſimilitudinem

ſuam

ſuam agit, immittendo ſimilitudinem illam in paſſum, quæ quidem ſimilitudo non eſt diverſa ab agente in ſpecie, utpote ſi ſtuppa ponatur juxta ignem, ita quòd non iungatur igni, ignis ſicut alia agentia multiplicabit ſpeciem ſuam per medium, quæ ſpecies multiplicabitur, & recipitur in ſtuppa per actionem ignis naturalem continuam & aptitudinem paſſibilitatis ſtuppæ, vigorabitur in ea ſpecies quouſque ſit in completo actu ignis, propter quod patet, quòd ſimilitudo ignis non erat diuerſa ab igne in ſpecie. Sed quædam res ſunt valdè activæ ſua actione ſpecifica, ita quòd poſſunt educere per ſimilitudinem ſuam, conformando & multiplicando ſimilia omnino ſicut ignis. Alia verò ſunt, quæ non poſſunt ſibi ſimile omnino actu educere in ſubiectum ſpecie ſicut homo. Non enim homo poſſet ſimilitudinem quæ eſt in medio tantùm conformare quod fiat in actu homo, quia homo alijs actionibus eſt occupatus. Vnde ſecundum quod probat Rogerius in libro de Influentijs, ſi homo haberet ita fortem actionem in ſimilitudinem ſuam, ſicut ignis, non eſt dubium quin illa ſpecies fieret verus homo, unde non poteſt dici, quòd illa ſimilitudo hominis ſit omnino non homo, quia ipſe ponit eam ſub ſpecie. Cum ergo corpora cœleſtia agant in elementis, agunt per ſimilitudinem ſuam. Cum ergo educant aliquid eis ſimile, & quaſi eiuſdem ſpeciei, igitur cum educant ab elemento elementum, & elementis res elementatas, ſequitur de neceſſitate quòd habeant ipſi aliquid de elementis. Et ut pleniùs videas cogita hoc in ſole qui educit ignem à corpore urinalis pleni aquæ & à cor-

pore criſtallo ſphærico. Vnde ſcire debes, quòd licet agens ſecundum quod probatum eſt in libro de influentijs, multiplicat ſimilitudinem ſuam per lineam perpendicularem rectam & fortiſſimam ſicut patet in ſtuppa & igne, quæ primò iunguntur in puncto illius lineæ conſideratæ perpendiculariter. Cum enim urinale plenum aquæ vel criſtallus ponitur ad ſolem, radij ſolares qui ſunt eorum ſimilitudo, ſicut patet ſi apponatur ſpeculũ quod videbitur ibi ſol multiplicari per lineam perpẽdicularem rectam, quæ tranſiens totum corpus non frangitur in aqua, propter fortitudinẽ ſuæ actionis, & per lineas rectas non perpendiculares, aut quę frãguntur in corpore urinalis, fiunt obliquæ in aqua & tranſeunt ad aliam partem, & coadunantur in puncto lineæ perpendicularis. Et ille punctus fit cõbuſtibilis, ut ſi apponatur ſtuppa ſtatim accendatur, ut patet hîc. Propter quod ſimilitudo ſolis vel radius ſolis confirmatur, per continuam actionem ſolis efficitur ignis. Ergo ſol habet in ſe naturam igneam, hoc autem in ſpeculis comburentibus. Pono enim fieri ſpeculum talis compoſitionis, depoſitionis, & formæ de chalibe politiſſimo, quòd tota una linea fiat combuſtibilis, ita quòd appoſitum viliæ vel civitati vel loco aliquo comburat eum inceſſanter. Sic dicit Athan in libro de Speculis comburentibus. Propter quod manifeſtum eſt, ſolem & alia corpora ſupercœleſtia non ſine elementali materia eſſe, nec propter hoc corruptibilia, nec gravia nec levia. Vnde diſtinguendum eſt de elementis, quia quædam ſunt puriſſima, ſimplicia, non habentia virtutem tranſmutativam unum in reliquum, quia materia

eorum

eorum contenta est sua forma, & ista elementa possunt esse corpora supercœlestia: Nam ponimus ad literam aquam super firmamentum, & cœlum aqueum sive cristallinum. Similiter possimus dicere de alijs elementis, & ab istis elementis corpora supercœlestia esse composita per virtutem divinam aut intelligentiæ regentis ipsam. Ab elementis istis non potest generari gravitas aut levitas, ut dicatur terra illa gravis vel ponderosa, quia solùm inest terræ illæ crassæ & ponderosæ, & quasi elementariæ. Generantur tamen colores in corporibus supercœlestibus ab ipsis elementis. Cum enim corpora supercœlestia quasi sint deaurata, quasi ex hoc scintillantur ex radio percutiente ipsa, sicut scutum deauratum scintillat cum percutitur à sole. Sic ponit Astrologus credendo causam de scintillatione stellarum. Et quia talis color sive deauratio habet generari. Sic Isaac probat & Rogerius in libro de Sensu, ex aliquibus qualitatibus elementalibus, oportet in ipsis naturam elementalem fore. Sed quia illa elementa purissima sunt in suis naturis, & nonnullis accidentibus immixta, oportet quòd in ipsis corporibus sint corporaliter vel proportionaliter, quòd nunquam possint à reliquo superari. Nec de hoc mireris, quia ego per artificium natura cooperante separavi à quibusdam corporibus inferioribus quatuor elementa, ita ut singula haberem ad partem scilicet aquam, ignem & terram. & quælibet de per se depuravi accidentibus in quãtum potui quadam operatione secreta, tandem depurata coniunxi, & venit mihi quædam admirabiles res, quæ à nullo istorum etiam inferiorum elementorum subiugatur.

tur. Nam si semper staret ad ignem, nunquam combureretur, & nunquam transmutaretur. Non ergo miteris, si corpora supercœlestia incorruptibilia sunt, quantumcunque sunt ab elementis confecta. Non igitur dubium, naturam illā dictam multum participare corporis cœlestis. Vnde dicit Hermogenes qui triplex fuit in Philosophia, De eo aëre terra cum ad perfectionem pervenissem, fuit mihi gaudium, quale nunquam fuit, videnti quintam essentiam sine elementali materia, ut infrà dicemus. Plus habet de potentia pugillus ignis, quàm centum aëris fortè, propter quod unus pugillus ignis fortè intrabit mille terræ. Pondera autem istorum elementorum quomodo haberent se in mixta ignoramus. Per artificium tamen natura cooperante vidi, quòd cum separassem quatuor elementa à corporibus quibusdam, & quodlibet de per se depurassem, in coniunctione ipsorum ponebam æquale pondus aëris aquæ & terræ. De igne verò ponebam, sextam decimam partem, & licet ista confectio sit ex elementis composita, tamen habet magis naturam igneam quàm alterius elementi. Nam proiecta una parte super mille argēti vivi, sensimus quòd coagulabāt ipsum, & rubrum efficiebat, propter quod meritò apparet illam naturam habere aliquid de natura corporum cœlestium, nam in transmutatione habet se quasi per modum formæ vel agentis potentissimi.

De corporibus inferioribus, & de esse & essentia Mineralium, & primò de Lapidibus.

CAPUT

CAPUT II.

NVnc verò de corporibus inferioribus tractandum est. Sed quoniam hæc dividuntur in mineralibus, plantis, & animalibus, ideò de esse & essentia Mineralium pertractemus. Mineralia dividuntur in lapides & metalla: Esse ergo est eadem ratione in istis sicut in alijs creaturis, excepto quod esse essentiæ educitur in istis ad actum suppositi, & plures transmutationes quàm in elementis vel corporibus supercœlestibus, nam materia eorum est plurimis formis composita Materia autem lapidum est aqua & immixta & grossa, sive habens multum de terreitate vel parum secundùm puritatem lapidis. Vnde secundum quod dicit Aristoteles in libro Meteororum (alij tamen capitulum putant esse Avicennæ) terra pura lapis non fit, sed potiùs terra aquea, sicut videmus generari lapides in fluminibus, salem ex aqua salsa quæ habet multum de terrestreitate, & lapidem per calorem solis & ignis. Est autem materia lapidis aqua grossa, agens autem calor & frigus congelans eam aquam, & essentiam lapidis in actum deducens. Natura enim lapidis reperitur in plantis, in animalibus, quos quidem lapides non sine magna virtute cõsideres: Alij namq; ipsorum congelantur in animalibus virtute caliditatis, & in multis alijs virtuosis lapidibus credens virtuosiores esse lapides, qui procedunt ex animalibus, quàm alios. Alij verò congelantur virture minerali cooperante natura. Nam sicut dicit Aristoteles, quidam faciunt quandam aquam ex duabus aquis confectam, quam lac virginis appellant, &

coagulant ipſum in lapidem. Ita autem dicitur fieri ex litargirio diſſoluto in aceto & aqua ſalis Alkali, cum quælibet aquarum iſtarum ſit valdè clara, ambæ conjunctæ fiunt immediatè quodam affectu minerali una aqua ſpiſſa & alba ſicut lac. Cum iſta ergo imbibunt quod coagulare volunt in lapidem & coagulatur, utpote ſi calx argenti vel alterius corporis hujuſmodi aqua imbuatur, poſtea in Kimia ad lentum ignem ponatur, fiet lapis, habet enim illud lac naturam coagulandi calces in lapides. Videmus etiam ex ſanguine, ovo, & capillo & cerebro & alijs partibus animalium fieri lapides mirabilis efficaciæ & virtutis. Verbi gratia, de ſanguine accipiebatur ſanguis humanus, & putrifiebat in fimo calido, poſtea ponebatur in diſtillatorio, & diſtillabatur aqua candida, ad modum lactis, poſtea augmentabatur ignis, & oleum diſtillabatur, poſtea fæces quæ remanebant in diſtillatorio rectificabantur ut albifierent ut nix, & affundebamus ejus oleum, & fiebat lapis clarus & rubeus mirabilis efficaciæ & virtutis, ut valeret fluxum ſanguinis ſtringere, & multas infirmitates expellere. A plantis etiam extraximus aquas, ſic videlicet, comburebamus plantas in furno calcinationis, præterea convertebamus calcem in aquam, & diſtillabamus & coagulabamus, & fiet lapis ille optimæ virtutis & efficaciæ ſecundum virtutem plantæ, & diverſitatem. Quidam etiam faciunt lapides per artificium, ut omnino videantur in omni probatione lapidum, lapidibus ſimiles naturalibus; utpote faciunt hiacinthum ſimilem hiacintho naturali, & ſaphirum ſimilem alij, qui quidem modus generalis eſt. Dicunt enim quòd

omnium lapidum pretiosorum materia est cristallus, qui est aqua parum habens terrestreitatis coagulata per actionem fortioris frigoris. Molent enim cristallum super marmor, & imbibunt quibusdam aquis acutis, clarissimis, dissolventibus sua acuitate multoties molendo & desiccando; ut fiant quasi una natura, postea ponunt eam confectionem sub fimo calido, & ibi ad tempus convertitur in aquam, quam aquam distillant, ut clarificetur. & partes subtiliantur. Postea habent aliam aquam rubeam confectam ex urina puerorum & vitriolo calcinato rubeo. Similiter multoties distillant & conjungunt ambas aquas secundum pondera, & ponunt in fimo ut meliùs conjungantur; & simul distillant, & postea ad lentum ignem in Kymia congelant, & fit lapis omnino similis Hiacintho: & quando volunt facere Saphirum, habent secundam aquam factam cum urina & Azielmo [al'. Azurino] & sic de alijs secundum diversitatem colorum, ex quibus omnibus patet naturam lapidum esse aquam, Agens autem in illam naturam esse calorem vel frigus, ut sit scilicet calor tenuis, vel frigus intensissimum quæ educunt ab ista materia formam lapidis in aquam suppositam vel sepultam. In lapidibus autem tria videmus sicut in alijs rebus, scilicet substantiam, virtutem, & operationem. Habemus judicare de virtutibus per operationes secretas efficacissimas & occultas in quibusdam lapidibus, sicut sunt operationes naturæ & corporum supercœlestium. Non enim est dubium quin habeant aliquid de virtute occulta corporum supercœlestium, & si de virtute aliquid & substantia habent, & non dicunt quòd de

 substan-

ſubſtantia ſtellarum ſint compoſiti, ſed dicunt quòd habent aliquid ſupra virtutes iſtorum quatuor elementorum; ut aliqui lapides participant aliquid de natura ſtellarum, ſive corporum ſupercœleſtium, ſecundum quod tetigi in tractatu de corporibus ſupercœleſtibus. Quia ſeparavi à quibuſdam corporibus quatuor elementa, depuravi, & depurata conjunxi, venit mihi lapis tantæ efficaciæ & virtutis, ut eſſet natura mirabilis, contra quem non habent poteſtatem elementa groſſa inferiora, de quo Hermogenes (quem Ariſtoteles vocat patrem qui triplex fuit in philoſophia; & perfectus omnino quoad ſubſtantiam ſcientiarum & virtutis earum & operationis earum) dicit, fuit mihi gaudium quale nunquam fuerat, videnti quintam eſſentiam ſine elementali natura de virtutibus inferioribus. Propter quod evidenter apparet, quòd aliqui lapides aliquid habent de quinta eſſentia, & plenè & manifeſtè eſt notum, ratio eſt operantis hanc hodiernam artem.

De eſſe & eſſentia metallorum, & primò de eorum eſſe & eſſentia ſeu compoſitione naturali & eſſe ſuppoſiti.

CAPUT III.

Esse ſuppoſiti metallorum educitur à materia ſui planetæ & naturarum, ſimiliter & per artificium. Ergo cum ſint ſeptem metalla, quodlibet metallum educitur à ſuo planeta, videlicet Aurum à Sole, & vocatur Sol, Argentum à Luna, Ferrum à Marte, Argentum vivum à Mercurio, Stannum à Iove, Plumbum à Saturno, Cuprum & æs à Venere, & nominibus ſuorum planetarum nuncupantur.

De Materia Substantiali.

MAteria substantialis omnium metallorum est argentum vivum, unde in aliquibus metallis est coagulatum debili congelatione, in aliquibus forti. Ita fit gradus in metallis secundum gradus actionis planetarum & sulphuris omnino puri congelati Argenti vivi & illa metalla in quibus parum congelatum vel terreste, habent se per modum materiæ, & in potentia per comparationem seu oppositionem ad alia metalla, ut puta plumbum est argentum vivum terrestre parum congelatum, ex subtili sulphure & pauco, & quia actio sui planetæ est distans & debilis, habet se in potentia ad stannum, ad cuprum, ad ferrum, ad argentum, ad aurum. Stannum verò est argentum vivum clarum coagulatum parum à sulphure grosso & non puro, propter quod se habet in potentia ad cuprum, ferrum, argentum, & aurum. Ferrum verò est argentum vivum grossum terrestre, ex sulphure terrestri valdè grosso, ex actione sui planetæ fortiter coagulatum, & ideò se habet in potentia ad cuprum, argentum, & aurum. Cuprum autem est coagulatum ex sulphure multo & argento vivo mediocriter grosso, cooperante suo planeta, propterea se habet in potentia ad argentum & aurum. Argentum quoque est ex sulphure albo, claro, subtili, non adurente, & ex argento vivo subtili coagulato limpido & claro, cooperante suo planeta Luna, & ideò solum se habet in potentia ad aurum. Aurum verò est perfectius omnibus metallis, & fit ex sulphure rubeo, claro, subti-

ſubtili, non adurente, & ex argento vivo ſubtili & claro, cooperante ſole fortiter congelato, ita ut etiam à ſulphure cremari non poſſit, à quo omnia alia metalla cremantur. Patet ergo quòd ex omnibus hijs metallis poteſt fieri aurum, & ex omnibus præter aurum poteſt fieri argentum, & hoc patet in mineris argenti & auri, a quibus etiam alia metalla extrahuntur, & ibi reperiuntur conjuncta cum Marchaſita auri & argenti. Ex quo nulli dubium eſt, quod ſi permitteretur in actione naturæ ad tempus in aurum & argentum converterentur. Vtrùm autem cum ex alijs metallis fit aurum, deſtruantur ſubſtantiales formæ aliorum metallorum, & quomodo hoc fiat, tractabimus in tractatu de eſſe & eſſentia rerum ſenſibilium, ibi tractabitur generaliter quod ſit veritas.

De eſſe & tranſmutatione metallorum, & primò de ea quæ fit per artificium.

Caput IV.

Tranſmutatio etiam metallorum fit & per artificium, ut eſſe unius metalli in eſſe alterius tranſmutetur: Sanè poteſt illa potentia deduci in actum, quanquam Ariſtoteles vel Avicenna dicant, ſciant artifices Alchimiæ nunquam ſpecies verè tranſmutari poſſe, ſed poſtea ſequi, niſi fiat reductio in primam materiam: Materia autem prima ſecundum quod dictum eſt omnium metallorum propinqua eſt argentum vivum, ſed materia remota eſt aqua. Sed cum hæc reductio ſit multum conjuncta naturæ, imò quaſi utilis natura per artifi-

cium adjuvatur, & ex hoc difficilis, & ex hujusmodi difficultate multi stulti facti sunt, per hanc scientiam expendentes juventutem suam, & facultates in vanum, seducentes posteà reges & principes, & hoc adeò ut reges desperanda de veritate hujus scientiæ, eam non perquirant nec scire appetant, tot enim libri erronei totque fatuitates, totq; operationum diversitates ab istis ignorantibus scriptæ sunt, ut cum omnia tua operando per ipsa expenderis, de scientia desperando effectum minimè consequeris. Ego verò hæc omnia considerans, & quomodo reges habuerant operationes subtiles, & vix aut nunquam potuerunt ad perfectionem pervenire, credidi hanc scientiam nihil fore: Sed ad me reversus, consideravi libros Aristotelis seu Avicennæ in secretis secretorum, & inveni eos vacuos ratione, quantumcunq; factum sive scientiam confusè & in ænigmate aliqualiter declarant. Consideravi libros contradicentium eis, & inveni eorum aliæ nationes similes: consideravi & principia naturalia, & inveni per ipsa posse fieri. Vidi namque argentum vivum penetrare & transire alia metalla, ut si contingas æs ex argento vivo mixto cum aliquanto de sanguinine & argilla, penetrabit eum exterius & interius, & efficiet ipsum album, quamvis ille color non duret. Iam ergo argentum vivum habet mixtionem cum corporibus & penetrationem. Consideravi ergo quid si retineretur ne evolaret, & esset fixæ dispositionis cum corporibus, & faceret quòd cuprum & alia corpora, non combureretur ab aliis quæ comburunt cuprum & non comburunt argentum, quod esset prout argentum & haberet potestatē talem. Sublimavi igitur argentum

gentum vivum multotiens, ita ut efficeretur fixæ dispositionis, ut scilicet non evolaret ab igne, quod sublimatum dissolvi in aquam, ut fierent reductio in primam materiam, & ex prædicta aqua calcem argenti & arsenicum sublimatum fixum multotiens imbui, quod totum dissolvi similiter in fimo equino calido, quo dissoluto congelavi, & evenit mihi lapis clarus sicut cristallus habens naturam scindendi seu tundendi, penetrandi, & in corporibus retinendi, ita quòd si parum huius super multum æris proieceris, statim ab eo educet formam argenti puri, quo nullum melius reperitur. Accipiebam autem ut in aurum eum converterem, rubedinem sulphuris nostri, bulliendo ipsum in aqua acuta super lentum ignem, quæ aqua efficiebatur rubea, quam distillabam per alembicum, & manebat in fundo cucurbitæ rubedo sulphuris pura, quam congelabam cum dicto rubedo albo, ita quòd efficiebatur rubeus, & parum hujusmodi super multum æris proiectum efficiebat aurum purissimum. Iste autem modus quem ego pono generalis est & occultus, nec pono eum propter hoc, ut aliquis incipiat operari, nisi fortè esset multùm perfectus in modis sublimationum, distillationum, & congelationum, nec non in formis vasorum, & in quantitate & qualitate ignium. Vidi etiam apud Bealgat sublimatum, quantumcunq; non fixum super cuprum proiectum dealbat ipsum multùm, in tantum, quòd si medietatem puri argenti admisceas, habebis bonum argentum, sed tamen non purum, nam ab igne non exit album. Hoc idem facit Auripigmentum sublimatum, sed iste modus dictus est transmutare unum metallum in aliud.

De esse & procuratione novi Solis & Lunæ per virtutem sulphuris extracti à lapide minerali.

CAPUT V.

Est tamen alius modus nobilior transmutandi, scilicet argentum vivum in aurum vel argentum, per virtutem sulphuris rubei & albi, clarissimi simplicis non adurentis: secundum quod dicit Aristoteles in secretis secretorum, ubi ponit modum valdè generalem & confusè, nam illud est absconditum sapientibus, & dixit ad Alexandrum, Divina providentia juvet te ad celandum propositum, & ad implendum arcanum, propter quod obscurè tractabo, nominando res aliquas à quibus educitur talis natura ita potens & nobilis. Librum enim istum non edidi propter vulgares, sed propter perfectos. Hortor autem ne aliquis præsumat incipere opus, propter hæc quæ dicenda sunt, nisi sit multùm peritus & expertus in principijs naturalibus, & multùm discretus in modis distillationis, dissolutionis, & congelationis, & in ignibus maximè. Nescit homo qui velit hoc propter avaritiam præparare, sed cum discretione & diligentia agere. Est ergo quidam lapis mineralis à quo educitur huiusmodi virtus, scilicet sulphuris albi vel rubei clari, quod non aduritur, & educitur per separationem quatuor elementorum, & depurationem & conjunctionem ipsorum.

De operis mineralis enumeratione.

Igitur

IGitur in nomine Domini accipite de eo libram unam, & tritura fortiter ſuper marmor, & imbue cum libra una & media puriſſimi olei olivarum communis philoſophorum, ut fiat ſicut paſta, quam paſtam pone in ſartagine phyſico ſuper ignem, & totum diſſolvetur, & cum videris ſpumam rubeam aſcendentem, depone ab igne, quouſque deſcendat, ſemper movendo cum ſpatula ferrea, & cum deſcenderit, iterum pone ſuper ignem, & hoc toties iterando quouſque fiat ſpiſſum ſicut mel. Poſtea proijce ſuper marmor, & citò congelabitur, & fiet ad modum fruſti carnis, aut ſicut hepar benè decoctum, quod incide ad modum unguis tui, in fruſta, & habeas tantundem de oleo tartari quintæ eſſentiæ, & unà pone ad ignem in ſartagine ſua, & ferveat ibi quaſi duabus horis. Poſtea pone in amphora vitrea lutata luto ſapientiæ, & ſtet ſic ſuper ignem lentum tribus diebus & tribus noctibus. Poſtea pone amphoram cum medicina in aqua frigida per tres alios dies, tunc confectionem incide ac modum unguis tui, & pone in cucurbita vitrea, & ſuperpone alembicum, & diſtilla aquam albam ad modum lactis; & hoc eſt verè lac virginis: cum aqua diſtillata fuerit, augmenta ignem, & in aliam amphoram extrahe. Et accipe aërem, & erit ſicut aër purus pulcherrimus, quia in ſe continet ignem; & tunc remanebit terra in fundo cucurbitæ nigra, quam calcina in furno calcinationis, quouſque fiet alba ſicut nix, tunc redeas ad aquam quam diſtilla ſepties, quouſque lamina cuprea ignita extincta ter, intus & extra dealbetur penitùs. Hoc idem fac de aëre, hoc eſt de ſecunda

aqua, in terra enim distillatione invenies oleum, & totam tincturam sive ignem in fundo cucurbitæ. Ideo reduc secundò & tertiò, & serva oleum: deinde accipe ignem in fundo, qui est quasi sanguis niger & mollis, quem serva & distilla & reversa, & examina cum lamina sicut fecisti de aqua, & ecce nunc habes modum separandi elementa quatuor. Sed modum conjungendi, ferè omnes ignorant. Accipe ergo terram, & super tabulam mundissimam vitream vel marmoream tritura, & da ei ad bibendum de aqua sua quantum ipsa est in pondere, quousque fiat sicut pasta, pone in alembico, & distilla cum igne suo, & ex ea aqua quæ distillatur: iterum illud quod in fundo cucurbitæ invenies imbibe, quousque suam aquam totam imbiberit: postea iterum da ei aërem quantum est ad bibendum. eundem ordinem servando sicut cum aqua, & eveniet tibi lapis cristallinus, de quo si parum proieceris super multum argenti vivi, convertet eum in verum argentum, & ista est vis sulphuris albi non urentis, & completur tribus, scilicet terra, aqua, & aëre. Si autem acceperis septimam decimam partem ignis, & commisceris cum hijs distillando & imbibendo sicut dictum est, eveniet tibi lapis rubeus, clarus, simplex, non adurens, de quo si parum super multum Mercurij proieceris, convertet eum in purissimum solem obrisum. Iste ergo est modus de lapide minerali, ut dictum est.

De Lapide minerali, animali, & plantali huius sexta divisionis vel tractatus.

CAPUT

CAPUT VI.

Est & alius lapis qui secundum Aristotelem est lapis & non lapis. Est etenim mineralis vegetabilis & animalis rationalis, qui reperitur in omni loco & in omni tempore, & apud omnem hominem, quem debes putrefacere sub fimo, & putrefactum pone in cucurbita cum suo alembico, & extrahe elementa, eo modo quo supra, & conjunge, & eveniet tibi lapis minoris efficaciæ & virtutis quàm superior. Et non mireris quia dixi tibi quòd putrefiat sub fimo equino calido, sic debet artifex attentare, ut si panem frumenti sub eo ad novem dies posuerit, efficietur vera caro admixta sanguine, propter quod credo Deum potiùs elegisse panem frumenti, ut in corpus substantiaretur, quàm quicquam aliud, & fortè ab isto possunt educi quatuor elementa, & fieri aliquod bonum opus. Ex omnibus ergo dictis, patet, ex quibus est compositum, esse actuale suppositum mineralium, & quomodo non educitur per naturam solùm, sed etiam per artificium Benedictus Deus qui talem dedit hominibus potestatem, ut imitator naturæ existens, species naturales commutare possit, & quod natura pigra hoc multis temporibus operatur. Ecce alij modi sunt transmutandi metalla quæ ponuntur in libris Rasis, Archelai, & in libro septimo præceptorum, & in multis aliis libris Alchimicis.

De modo operandi per Spiritus.

CAPUT VII.

Est etiam modus operandi per spiritus, ad quem sciendum, notá quòd quatuor sunt spiritus, & dicun-

dicuntur ſpiritus, quia evolant ab igne, & habent naturam quatuor elementorum, & ſunt hi. Sulphur quod habet naturam igneam, Sal Armoniacum, Argentum vivum quod habet ſpiritum aqueum, qui vocatur alio nomine ſervus fugitivus, Auripigmentum ſeu arſenicum quod habet ſpiritum terreum. Quidam operantur per unum iſtorum ſublimando eum, & in aquam convertendo, & diſtillando, & congelando, & ſupra cuprum proijciendo, & convertit eum ut dicunt. Quidam verò operantur per duo iſtorum, quidam per tria, quidam verò per omnia quatuor, ſcilicet quemlibet iſtorum ſublimando per ſe multoties, quouſque fit fixum, poſtea quolibet per ſe diſtillando, diſſolvendo in aquam cum aquis acutè diſſolventibus multoties imbibendo, & iterum ſimul aquas omnes iungendo, & iterum ſimul diſtillando & congelando, habet lapidem album criſtallinum, de quo ſi parum proieceris ſuper aliquo metallorum, in veram lunam tranſmutaret. Et tunc quidam dicunt quòd ibi ſunt quatuor elementa, & depurata: Quidam alij uno ſpiritu & cum corporibus, & quantumcumque hunc modum non probaverim, naturalis tamen videtur, & vereor & credo quod omnibus quaſi ignotus ſit, licet Avicenna in epiſtola ſua ad patrem directa, hunc modum aliquantulum tangat. Ego verò cum locum ac tempus habebo, hunc modum probabo.

De aſſignatione fermentorum Saturni & aliorum.

CAPUT.

CAPUT VIII.

ACcipiantur ergo duæ partes Saturni ſi opus fuit ad Solem, & ſi ad Lunam, Iovis, & tertia pars Mercurij, & fiet Amalgama, fiet enim quidam lapis fraugibilis quem multotiens ſuper marmortritura, & imbibendo aceto acerrimo & aqua ſalis communis optimè præparati, viciſſim imbibendo & deſiccando, quouſque maximam in ſe contineat aquarum ſubſtantiam, tunc ex aqua aluminis iſtius Iameni imbile, quouſque fiat ſicut pacta mollis & pone ad diſſolvendum, & diſſolvetur totum in aqua, quam aquam diſtilla ter vel quater, & congela, & habebis lapidem qui convertet ad Lunam Iouem.

De aſſignatione reductionis ad Iovem, ſive de modo operandi ad Solem.

CAPUT IX.

AD Solem verò recipe vitriolum depuratum, & calcinatum rubeum, & diſſolve in urina puerorum, & diſtilla totum, & hoc toties fac, quouſque aqua ſit valde rubea: tunc iſtam aquam coniunge cum ſupradicta aqua antequam congeletur, & ambas aquas ſub fimo aliquibus diebus pone, vt meliùs incorporentur, & ambas ſimul diſtilla, & congela & habebis lapidem rubeum ſimilem hiacinto, de quo ſi unam partem ſuper ſeptem partes Mercurij proieceris, vel Saturni purgati & firmi, in Solem obriſum, habet enim quaſi naturam fermenti. Reperientur etiam in libris aliæ operationis multæ quaſi

quaſi infinitæ confuſæ, quæ homines deducunt ad errorem, & ad ſuorum ſine utilitate amiſſionem, & maximè in præparationibus, de quibus prolixum eſſet narrare. Ego autem non cupiditate lucri, ſed ut viderem oculata fide mirabiles effectus naturæ, & cauſas eorum, non ſolùm generales, ſed etiam ſpeciales & immediatiſſimas, non ſolùm accidentales, ſed etiam eſſentiales conſpicerem, iſtorum multa probavi, & in ſeparatione elemẽtorum à corporibus. Quod quidem opus eſt verum & perfectum, tamen tantum laborem & fœtorem, ac etiam mei corporis imperfectionem ſum perpeſſus, ut diſponerem hoc opus nullo modo niſi neceſſitate coactus iterum attentare: De mineralibus hæc dicta ſufficiant.

Laus Deo.

TRACTATVS D. THOMÆ de Aquino datus fratri Reilaldo, in arte Alchimiæ.

TVIS ROGATIONIBUS ASSIDUIS, chariſſime frater, ſuperatus tractatum brevem de arte noſtra, certas regulas, operationes leves & efficaces & tincturas veriſſimas continentem, propono tibi præpingere in octo capitula partium, volens te in tribus habere precatum: Primò quòd non cures multùm de verbis Philoſophorum modernorum & antiquorum in hac ſcientia loquentium; quoniam in capacitate intellectus & in demonſtratione experimentali, tota ars Alchimica ſedem ſibi

ſibi conſtituit. Philoſophi verò cælare volentes ſcientiæ veritatem, quaſi omnia figurativè locuti ſunt. Secundò noli pluralitates rerum appreciare, nec compoſitiones diverſarum ſpecierum; nam natura nunquam niſi ſibi ſimile producit, quamvis ex equo & aſino mulus generetur productione imperfecta, ſicut quidam ſcientiam imitantes, ex pluribus quandam multiplicationem producunt. Tertiò ne ſis garrulus, ſed pone ori tuo cuſtodiam, & ut filius ſapientum, margaritas ante porcos non proijcies. Cum Deo tuo pacem habendo finem ordinatum in opere tuo ſemper in mente præfige. Credas pro certo, quòd ſi dictas regulas mihi à D. Alberto traditas, ante oculos habueris, non oportebit te Reges & Magnates quærere, ſed Reges & Magnates omnem honorem tibi impendent. Suſpectus enim omnis in hac arte ſerviens Regibus & Plælatis, cum ipſe non ſolùm ijs ſubvenire poteſt, verum omnibus indigentibus gradatim, quod autem gratis accepit, pro precio nulli in æternum præſtare debet. Sint ergo regulæ præfatæ in corde ſuo ſecreto ſignaculo indubitabiliter ſignatæ & ſigillatæ, nam in ſuperiori libro vulgaribus tradito, philoſophicè locutus ſum, tibi autem & filio ſecretiſſimo apertiùs de tua taciturnitate confiſus ſcripſi.

De operatione.

CAPUT XI.

QVoniam ſecundum Avicennam in epiſtola ad Aſſam Regem: Nos quærimus ſubſtantiam veram

veram & unam facere ex pluribus coactam fixam, quæ ſuper ignem poſita ipſum ſuſtineat, quæ erit penetrativa & ingreſſa, tingens Mercurium & alia corpora viriſſima tinctura cum pondere debito, cuius tincturæ nobilitas, mundi theſaurum excedit univerſum. Nam una res noſtra facit eſſe tria, tria duo, duo unum finaliter exiſtunt. Quomodo tandem fit ſubſtantia una ut dicit Avicenna, habere oportet patientiam, moram, & inſtrumentum. Patientiam, quia ſecundum Gebrum feſtinantia à diabolo eſt: Ideò qui patientiam non habet, ab operatione manum ſuſpendat. Mora eſt etiam neceſſaria, quia omnis actio naturalis, quam ſequitur ars noſtra, ſuum habet modum & tempus determinatum. Inſtrumenta verò ſunt neceſſaria, non tamen multa prout in ſequentibus patebit, quoniam opus noſtrum in una re, uno vaſe, una via, ſecundum Hermetem, & una operatione perficitur. Quæ quidem medicina licet ſit ex pluribus aggregata, eſt tamen una ſola materia, nulla alia extranea indigens, niſi fermento albo vel rubeo, quare eſt pura naturalis in nullo unquam alio opere poſita, ex quo in regimine operis, diverſi colores ſecundum tempora apparebunt. In primis etiam diebus oportet manè ſurgere, & videre ſi vinea floruit, in ſubſequentibus corvinum tranſmutatum in ſolitudine cœci, & multiplices colores, in quibus omnibus intenſus color albus expectandus, quo habito, expectemus ſine quocunque errore Regem noſtrum elixir vel pulverem ſine tactu ſimplicem, qui lapis habet tot nomina quot ſunt res in mundó: ſed ut breviter me expediam, materia noſtra ſive magneſia eſt argentum

gentum vivum nostrum Minerale, urina puerorum duodecim annorum debitè præparata, quæ statim venit de vena, & nunquam fuit in aliquo opere, & illud in opere magno quod scripsi vulgaribus, notavi terram Hispanicam vel antimonium, non tamen hic nota argentum vivum commune, quo aliqui multiplicatores utuntur & sophistæ, ex quo si aliqiud fit, dicitur solùm multiplicatio, modicum tamen tingit respectu magisterij, quamvis dabit largas expensas, & si placebit laborare in illo, invenies in illo veritatem, sed requirit longam digestionem. Sequere ergo Divum Albertum Magnum magistrum meum, & labora cum argento vivo minerali, & ipsum est operis nostri perfectivum adustionis, salvificativum & fusionis effectivum, cum enim figitur, est tinctura albedinis vel rubedinis uberrimæ refectionis, fulgidi splendoris, & non recedit à commixto quod est amicabile metallis, & medium conjungendi tincturas, quoniam commiscetur cum eis in profundum ingrediens & penetrans naturaliter, quod est adhæret eis.

De Mercurij compositione & eius separatione.

CAPUT III.

ET quamvis ex Mercurio nostro solo opus nostrum perficitur, indiget tamen fermento rubeo, vel albo, miscetur ergo faciliùs cum Sole & Luna, & fit unum cum eo, cum ista duo corpora magis participent suam naturam, ergo [illegible]t alijs perfectiora. Ratio est, quia corpora sunt majoris perfectionis, quæ plus de Mercurio continent, Sol ergo &

Luna plus de eo continentes commiſcentur ad rubeum & album, figuntur in igne ſtando, quoniam ipſe Mercurius ſolus eſt ille qui perficit opus, & in illo invenimus omnia quibus ad opus noſtrum indigemus, cui nihil extraneum debet adiungi, Sol & Luna ſibi non ſunt extranea, quoniam ipſa rediguntur in operis inceptione in ſuam primam naturam, id eſt Mercurium, quare ab illo ſumpſerunt ſuam originem. Quidnam autem nituntur ex ſolo Mercurio, vel ſimplici Magneſia complere opus ſuum, lavantes eum in aceto acerrimo, coquentes in oleo, ſublimando, aſſando, calcinando, diſtillando, quintam eſſentiam extrahendo, cum elementis, & alijs infinitis martirizationibus ipſum Mercurium torquentes, & ſuis operationibus credentes aliquid magni ex eis inveniri, finaliter modicum lucrum inveniunt. Sed crede mihi, fili, quòd totum magiſterium noſtrum ſit ſolùm in regimine ignis, ex capacitate induſtriæ. Nos enim nihil operamur, ſed virtus ignis benè recti lapidem noſtrum operatur modico labore, & paucis expenſis, puta quòd lapis noſter cum fuerit ut ſuam primam naturam, ſcilicet in primam aquam vel lac virginis vel caudam draconis ſemel ſolutus, tunc ipſe lapis ſeipſum calcinat, ſublimat, diſtillat, reducit, lavat, congelat, & virtuti ignis proportionati, ſeipſum perficit in unico vaſe ſine alterius manuali operatione. Agnoſce ergo fili, quomodo philoſophi de manualibus operationibus figurativè locuti ſunt, ut ergo ſecurus ſis de Mercurij noſtri purgatione, vera docebo operatione Mercurium noſtrum communem leviſſimè præparari.

Reci-

Recipe ergo Mercurium mineralem, sive terram Hispanicam, Antimonium nostrum, vel terram nigram oculosam, quæ omnia idem sunt non inferiora sui generis, & qui priùs in nullo opere sit positus, libras quinque & viginti ad plus, & fac ipsum tranire per pannum lineum spissum tribus vicibus, deinde fac ipsum transire per corium leporis, & ultimò fac ipsum tranire per pannum lineum spissum, & hæc est lotio vera, & attende si aliquid remanet in corio de eius grossitie, seu aliqua spissitudo sordiei vel fœtus, tunc ipse Mercurius non valet pro opere nostro. Sin autem nihil appareat ibi, bonus est, & nota quòd cum isto Mercurio, nullo sibi addito, potest utrumq; opus perfici.

De modo Almalgamandi.

CAPUT IV.

QVoniam ex solo Mercurio nullo extraneo addito opus nostrum perficitur, ideò de modo componendi Amalgama breviter dictum est. Quidam verò hic malè intelligunt philosophos, quia credunt ex solo ipso Mercurio sine sorore vel compari eius, opus perficere. Ego autem tibi dico securè, quòd cum Mercurio & compari eius labores, & Mercurio nihil extranei addas, & scias quòd aurum & argentum non sunt extranea Mercurio, imò viciniùs participant suam naturam, quàm alia quævis corpora. Ideò reducta in suam primam naturam, dicuntur sorores & compares Mercurij, ex sua compositione & simul fixione;

lac virginis emanabit, si locum istum clarè intellexeris. Et si cum Mercurio nulla re extranea addita operatus fueris, consequeris optatum.

De compositione Solis & Mercurij.

CAPUT. V.

Recipe solis depurati communis, id est, in igne calefacti, quia fermentum rubedinis est, uncias duas, & incide in frustra parva, cum forcipe addito Mercurio uncias decem & quatuor, & fac Mercurium fumigare in tegula, & solve in eum Solem, & move cum baculo ligneo, donec Sol benè solvatur & misceatur, & tunc totum funde in aquam claram, & in una scutella vitrea vel lapidea, & lava sæpiùs tergendo & mutando tam diu, quòd nigredo tota ab aqua recedat, tunc si advertere vis, vox turturis audita est in terra nostra, qua mundata fac amalgama per corium transire superius bene legatnm, exprimendo totum amalgama absque uncijs duabus, & remanebunt in corio unciæ decem & quatuor, & illæ quatuordecim unciæ sunt res apte ad nostram operationem: & attende quòd debet esse nec magis nec minus quam unciæ duæ totius materiæ in corio remanentis. Si esset plus diminue, si esset minus adde. Et istas duas uncias expressas, quæ dicuntur lac virginis, reserva ad secundam operationem. Ponatur ergo materia de corio in vitrum, & vitra in furnellum superius descriptum, & lampade accensa infra, ita continuè ardendo nocte dieque quòd nnnquam extinguatur, & flamma semel inclusum recto tramite percutiat, non tamen ollam tangat omni-

omnibus partibus furnelli benè lutatis similiter. Si autem post mensem vel duos inspicere volueris flores vivi & colores principales, puta nigrum, album, citrinum, & rubeum, tunc sine aliqua operatione manuum tuarum regimine solius ignis manifestum erit absconditum, & absconditum manifestum sit. Quare materia nostra seipsam ad perfectum elixir perducit, vertendo se in pulverem subtilissimum, qui dicitur terra mortua, vel homo mortuus in sepulchro, vel magnesia sitiens, quòd spiritus in eo occultatus est in sepulchro, & anima quasi recessit. Permitte ergo stare tunc à principio usque ad sex & viginti septimanas, & grossum tunc factum est gracile, leve ponderosum, asperum molle, & dulce amarum; conversione naturarum, virtute ignis occultè completa. Cum ergo videris pulveres tuos exsiccatos, & si probam & expensas desideras, tingent: postea docebo unam vel duas partes, quoniam una pars operis nostri solùm septem tinget Mercurij bene puagati.

De amalgamatione ad album.

CAPUT VI.

EOdem modo processus fit ad album, id est lunam, hoc est fermentum albedinis, cum septem partibus Mercurij purgati miscueris, in eodem modo sicut & rubeum fecisti procedas. Nam in omni opere albo, nihil intrat nisi album, & in omni opere rubeo, nil nisi rubeum intrare debet: ex eadem enim aqua nostra fit rubeum & album, diverso tamen fermento addito, & tempore supradicto

prædicto elapso, potest tingere ad album super Mercurium, sicut ad rubeum fecisti Nota tamen quòd Argentum foliatum in ista materia est magis utile, quàm argentum massale, quia habet in se mixturam quarundam fœcium Mercurij, & debet amalgamari cum Mercurio frigido, & non calido. Alioquin hoc operando maximè errant, solventes amalgama in aqua forti ad ipsum purgandum; & si volunt respicere naturam compositionis aquæ fortis, ipsa per hoc magis destruitur. Aliqui volunt etiam laborare cum sole vel luna minerali, secundum regulas huius libri, & errant, dicentes quòd sol nullam habeat humiditatem, & calidus in manifesto, & ideò optimus, imò quinta essentia extrahitur subtili ignis ingenio in vase circulationis, quòd dicitur Pellicanus ab illo Sol autem mineralis & luna habent secum permixtum tantum fæcis immunditiem; quòd eorum purificatio ad nostrum valens, non esset opus mulierum & lusus puerorum, sed potiùs labores fortissimi viri senioris, solvendo, calcinando, & alijs operationibus magnæ artis insistendo.

De secunda & tertia operatione.

Caput VII.

Finito primo isto opere ad secundam practicam procedamus. Vbi corpus primi operis nostri cum cauda draconis, id est lacte virginis, additis Mercurio novo septem partibus super materia remanente, secundum pondus pulverum, Mercurio dicò purificato & mundificato, fac transire per corium, & re-

& retinere septem partes totius, lava & impone vitro & furnello, ut in primo opere fecisti, per totum regendo tali tempore vel circa, quousque videris pulveres iterum factos, quod iterum excipe vel extrahe, & si vis tinge, & isti pulveres sunt multò subtiliores primis, quare magis digesti sunt, eò quòd una pars tingit septies septem in Elixir. Tunc procedas ad tertiam practicam, sicut in primâ & secunda operatione fecisti, & pone super pondus pulverum secundi operis Mercurij purgati partes septem, & pone in corio, ita quòd septem partes in totum remaneant ut priùs. Et iterum coque, & fac pulveres, qui quidem pulveres subtilissimi sunt, quorum uncia una tingit partes septies quadraginta novem, quæ sunt trecentæ & quadraginta tres partes, & hoc super Mercurio. Ratio est, quia quantò plus digeritur medicina nostra, tantò subtilior efficitur, & quantò subtilior erit, tantò penetrabilior, & quantò penetrabilior, tantò plus ingrediendo tingit. Pro fine huius notandum, quòd si non habet argentum vivum minerale, securè poteris laborare cum Mercurio communi, quia quamvis non tantum valeat, sicut iste, dat tamen largas expensas.

De modo operandi in materia seu Mercurio.

CAPUT VIII.

CVm autem tingere vis Mercurium, Recipe tegulam aurifabrorum, & line interiùs modicum cum sevo, & pone in eam secundum proportionem Medicinæ super lentissimum ignem, & cum Mercurius ceperit fumigare, proijce intùs medicinam tuam

in cera munda clausam, vel in papyro, & habeas carbonem ignitum fortem & latum præparatum ad hoc, & pone super os tegulæ, & da fortem ignem, & cum totum liquefactum fuerit, proijce in cannam cum sevo linitam, & habebis solem vel lunam finissimam, secundum fermenti additionem. Si autem medicinam tuam multiplicare volueris, in fimo equino hoc fac, sicut te oretenus docui, ut scis, quod tibi non scribo, quoniam peccatum esset hoc secretum viris secularibus revelare, qui magis hanc scientiam propter vanitatem, quàm propter debitum finem & Dei honorem quærunt, cui honor & gloria in secula seculorum. Amen. Verùm opus illud quod vulgaribus stylo satis Physico conscripsi, a D. Alberto semel pro semper laborare vidi de Antimonio, & de terra Hyspanica tibi nota. Sed quia magis lucri & temporis indebita expensio, consului tibi leviùs operandum, illud breve opus conscripsi, in quo nullus error modicæ expensæ, levitas operis, brevitas temporis, & finis verè desideratus. Ex quo tu & omnes tui sine falso percipietis. Noli ergo te charissime, cum maiori opere occupare, quia propter salutis, & Christi prædicationis officium, & lucrando tempus magis debes attendere divitijs spiritualibus, quàm lucris temporalibus inhiare.

Explicit tractatus D. Thomæ de Aquino, de multiplicatione artis, editus & datus fratri & socio suo fratri Reinaldo pro thesauro secretissimo.

LIBER

LIBER LVCIS IOANNIS DE RVPESCISSA fratris ordinum Minorum.

CAPUT PRIMUM.

PRIMO CONSIDERAVI futura tempora, quæ prædicta sunt à Christo in Evangelio, scilicet de tribulationibus tempore Antichristi, sub quo Romana Ecclesia flagellabitur, & per tyrannos omnibus suis divitijs spoliabitur. Et quamvis Ecclesia Dei tunc sic fuerit desolata & confusa, à Christo tamen de tantis tribulationibus liberabitur. Quamobrem ad liberandum populum electum Dei, cui datum est cognoscere ministerium Dei, & magisterium veritatis, sine multiloquio volo dicere opus magni lapidis Philosophorum, tam ad album quàm ad rubeum, & hoc est contra consuetudinem philosophorum, qui ante nos fuerunt, qui propter malitiam & invidiam, artem istam proprijs filijs cælaverunt. Et intentio mea est p^re bonis sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & apertè breviter narrare totam eius veritatem.

De materia lapidis nostri.

CAPUT II.

MAteria lapidis est una & eadem res, vilis precij, quæ ubique reperitur in aqua viscosa,

cosa, quæ dicitur Mercurius, & quoniam dicunt quòd reperitur in vilibus locis, multi brutalium hominum qui non intelligunt secundum intentionem Philosophorum, istum lapidem in stercoribus quæsiverunt. Et scias fili mi, quòd materia præparatur removendo terreitatem quam habet Mercurius, & apponendo ei sulphur Philosophorum, quod non est sulphur vulgare, imò sulphur nostrum est invisibile, & ego suo nomine proprio nominabo, quod est vitriolum Romanum, quod quidam Philosophorum vocant magnesiam, & hæ duæ operationes sic fiunt.

De prædicta operatione.

Caput III.

Recipe Salpetræ, vitrioli Romani ana lib. j. id est libra una de quolibet tritorum & mixtorum, desicca in patella aurea ad ignem lentum, semper movendo ut humiditas recedat. Deinde recipe libram unam argenti vivi, de minera non de plumbo, & in aluta involutum experge super materiam vitri & salispetræ, calidam aliquantùm, quia per poros seminatur, & move materiam cum baculo, ut benè misceatur, ita quòd nihil appareat de Mercurio, & pone in vase ad sublimandum super leni igne, si materia benè fuerit desiccata ore clauso: sit autem aperto, donec humiditas recesserit, quod cognosces cum lamina vel gladio posito super foramen, & postea fortifica ignem per duodecim horas, & in fine fac fortiorem, ut opus benè sublimetur, & vase infrigidato extrahe ipsum, & sic invenies Mercurium subli-

ſublimatum album ſicut nivem , & ſic ſublima ipſum Mercurium ter cum ipſius fæcibus , & ſemel ſine fæcibus , & ſic in ipſa operatione feciſti duo , ſcilicet purgaſti Mercurium a terreitate & nigredine ſua , & humiditate quam habebat , & congelaſti, & feciſti illum album ſicut nivem, & feciſti illum aptum ad molendum & commiſcendum , & aptum ad digerendum in ſtufa ſicca , & aptum ad convertendum ipſum in aquam , ut inferiùs dicemus. Poſuiſti intra ipſum ſulphur inviſibile , quod eſt tinctura rubedinis , & eſt ſpiritus vitrioli Romani , & cum ipſo ſit magnum adminiculum , quoniam cum habeat ipſe ſpiritus naturam tingendi in rubeum, & ad congelandum Mercurium in ſubſtantia ; & facit ipſum album ſicut nivem. Et hoc eſt illud quod magni Philoſophi ſcripſerunt , quòd lapis noſter ſit ex Mercurio & ſulphure præparatis & ſeparatis , & de hoc opere & ſubſtantia dicit Magiſter Arnoldus in tractu ſuo parabolicè , niſi granum frumenti in terram cadens mortuum fuerit, & cætera. Intelligens pro grano mortuo in terra , Mercurium mortuum cum ſalpetro & vitriolo Romano , & cum ſulphure , & ibi mortificatur , & ibi ſublimatur cum igne , & ſic multum fructus adfert , & hic eſt lapis maior , quem omnes Philoſophi quæſiverunt , & inventum abſconderunt. Signum autem eſt , quòd ſpiritus vitrioli ſit incorporatus Mercurio , & quòd Mercurius ſublimatus dimittat multas fæces in fundo vaſis , & aſcendit ſpiritus vitrioli propter aſcenſus ingenium. Recipe acetum , & in eo extingue ferrum quater , poſtea mitte ibi dictum Mercurium ſublimatum , & ſubtiliſſimè calcinatum & ibi

dimitte

dimitte usque ad album diem, & postea distilla prædictum acetum per filtrum bis aut ter, donec sit clarum, postea mitte in patella terrea vitreata ad lentum ignem, & faciet quandam cappam nigram desuper materiam illam, tunc illam nigredinem amove, & fac ignem donec acetum inde penitùs exeat, & remanebit spiritus vitrioli in fundo vasis, in colore albo suavissimo, & sic habebis mercurium seorsim, & ex alia parte prædictum sulphur invisibile. Quamobrem à nobis ostensum est, quòd argentum vivum sublimatum portat secum spiritum, & commovet sulphur lapidis invisibilis, & dicitur tinctura rubedinis. Et scias quòd de Mercurio sive vitriolo non poteris extrahere sive separare spiritum supradictum Mercurij, & sic est præparatum & non fixum: Quare sic est necesse, ut extrahas ab ipso Mercurio quintam essentiam sic.

De secunda operatione, quæ est, Reductio Mercurij sublimati in quintam essentiam.

CAPUT IV.

SEcunda verò operatio est ipsius Mercurij sublimati, qui est albus ut nix, extrahe ab eo spiritum suum, quia quibusdam magis quinta essentia seu terra foliorum & terra foliata dicitur, & iste spiritus est incorruptibilis, paululum minùs ut cœlum, quamvis spiritus non sit fixus, imò sit volatilis, & sic necesse est. Extrahitur autem & separatur quinta essentia, scilicet spiritus Mercurij, hoc modo. Recipe libram unam salispetræ, & tantundem vitrioli Romani, & fac aquam fortem ut scis, & tere

tere Mercurium præfatum ſubtiliſſimè, & diſſolve ipſum in dicta aqua forti, ſuper cineres calidos, in viola vitrea benè clauſa, per duodecim horas, & ſi Mercurius noſter diſſoluitur; mitte in dicta aqua cum Mercurio dicto non diſſoluto, ſcilicet ſeptimam partem ponderis aquæ prædictæ de ſale armoniaco trito. Et hoc eſt quoddam magnum ſecretum in hac arte, ibi pone cor tuum, ſuperpone alembicum cœcum veſicæ, & diſtilla illum, & videbis aſcendere per latera veſicæ ſpiritum Mercurij ſeu animam albiorem nive. Secundò fortifica ignem, donec Mercurium plenariè accendat, poſtea frange vas, & extrahe quintam eſſentiam ſeu ſpiritum Mercurij, & invenias ſpecies nigras combuſtas in fundo vaſis, à ſpiritu Mercurij ſeparatas, & in hac operatione feciſti duo. Primò ſeparaſti ſpiritum album Mercurij, qui erat terreus, corruptibilis, & imperfectus, & totum illud terreum combuſſit aqua fortis, & eſt quaſi impoſſibile, quòd de realba inſtat nivis, extrahatur & ſeparetur talis res terreſtris & nigra. Secundò imbibiſti dictum ſpiritum Mercurij de ſpiritu vitrioli, qui eſt in dicta aqua forti. Et hoc eſt illud quod dicit Magiſter Arnoldus, bibat quantum poteſt bibere per duodecim horas, eò quòd Mercurius diſſolutus in aqua vitrioli, plus bibat ex ſpiritu vitrioli, ſulphure inviſibili, & diſſolutio fit in duodecim horis. Secundò fac aquam novam fortem ut priùs, & in ea iterum ſolve quintam eſſentiam prædictam, & ſublima, ut poſtrema vice feciſti, & remanebunt fæces nigram in fundo vaſis, ſed non tantum ut priùs: & iterum tertiò fac aquam fortem ut priùs, & diſſolve quod fuit ſublimatum & tertia

vice

vice post distillationem & sublimationem, invenies fæces quasi paucas parùm nigras, & tunc habebis quintam essentiam perfectam, quæ dicitur humiditas conjuncta quinta, nec potest alterari, nec igne perpetuo comburi, & fundetur in igne ut cera, & nunquam facit fæcem, nec potest comburi aliqua aqua calcinativa, & habebis ex libra una unc. j. & non plus nec minus, & tunc habes totam materiam lapidis secundò separatam, incorruptibilem, volatilem, albam, albiorem nive, & ista est secunda operatio.

De tertia operatione, in qua præparatur quinta essentia dicta, & solvitur in aquam.

CAPUT V.

TErtia operatio hæc est, Recipe dictum spiritum Mercurij, seu essentiam quintam perfectè separatam, & mole subtilissimè eam super lapidem vitreum, & commisce cum una parte ipsius duas partes sulphuris vivi invisibilis, & pone in una tazza vitrea in furno physico, in stufa sicca ad digerendum, hoc est calcinandum in cineribus ad ignem cabonum, per octo vel duodecim dies, vel amplius, & ibi decoquitur, ut possit per seipsum in aquam dissolvi, quia aliter non dissolveretur, nec opus posset fieri perfectum.

De quarta operatione, in qua distillatur quinta essentia reducta in aquam.

CAPUT VI.

QVarta operatio eſt, ut recipiat Mercurium, vel dictam quintam eſſentiam cum vaſe ſuo, ſimul poſt digeſtionem in ſtufa ſicca Phyſica, & pone in balneo Mariæ, & ibi dimittatur, donec totum in aquam diſſolvatur, & ſtet cum capite alembici, & aſcendit ab ea ſtilla roris madij [al'. madidi] quæ dicitur aqua lucida, vitæ lachryma, lac virginis puriſſimi materia lapidis, ultima præparatione vel ſeparatione perfecta, guſta ad linguam acetoſa, volatilis non fixæ, incorruptibilis ferè, per digeſtionem in pulverem reducibilis, quæ à Phebro fuit cognita, & Hermes pater filiorum invenit, Roſarius intellexit ab Avicenna non ignorata, Magiſter Arnoldus de villa nova eam dictavit, & Magiſter Raymundus Lullius pariter. Qui quidem Arnoldus dicit, quod oportet ut filius hominis aſcendat à terra in aërem, & aſcendat in cruce alembici ut Chriſtallus, & propterea dicit Arnoldus, quòd vult aſcendere in crucem, quando dicit, oportet filium hominis exaltari in crucem, id eſt in aërem, quod eſt in alembicum, & completa hac diſſolutione, tunc habes tuam materiam perfectam, & ſi unam guttam proieceris ſuper laminam candentem, dealbabit eam intùs & extra. Et ita vidiſti quòd lapidis materia eſt una res, non ſimplex ſed compoſita ex ſpiritu, ſcilicet Mercurij & ſpiritu vitrioli Romani. Quoniam ſpiritus dicitur ſulphur inviſibile, non vulgi ſed philoſophorum, qui eſt tinctura intrinſeca rubedinis, quamvis alba videatur, experimento tamen rubea eſt, & propter hoc Mercurius indiget ſulphure albo vitrioli. Ipſa igitur diſtillatione ſeu diſſolutione completa,

inveni-

invenies in fundo vasis elementa duo commixta, scilicet elementum aëris & ignis incombustibilia, nam remanet materia grossa combustibilis, & extraxisti ab ea elementum aquæ animatum anima spirituali, & tunc est sufficiens materia ad album specialiter, & conveniens ad rubeum, & si vis separare alia tria elementa ab invicem, operaberis per hunc modum. Recipe illas fæces, tere, & pone ad digerendum in stufa sicca, ut priùs fecisti, postea pone in balneo ad dissolvendum & distillandum ut priùs cùm igne fortissimo, & quod ascendit per ignem balnei, est elementum aëris in colore, id est in tactu olei albissimi, Recipe ipsum & serva, & postea transfer vas ad ignem sublimationis in cinere, & da ignẽ bonum, & ascendet per alembicum ignis rubicundus, in colore olei rubei. Recipe ipsum & serva ad partem, & ita habes à Mercurio sublimato quatuor elementa ab invicem separata. Primò elementum aquæ scilicet lac virginis ante ultimam materiam dissolutione in balneo distillatam in quarta operatione: Secundò elementum aëris, scilicet oleum resplendens albissimum, in balneo distillatum, facta ultima dissolutione: Tertiò oleum ignis rubeum, scilicet oleum distillatum ad ignem extra balneum: Quartò oleum seu elementum terræ habes in fundo urinalis nigerrimum aut carbo, quod ut nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Intellexistin' hoc totum? Nescio quomodo clariùs dici possit, scilicet de ista quarta operatione.

De

De quinta operatione, quæ est præparatio materiæ seu lactis virginis ad album, per eius reductionem in pulverem.

CAPUT VII.

HÆc operatio est quomodo præparetur ad album, & quomodo lac virginis digeratur, & redigatur virtute ignis in pulverem tam subtilem, ut non sentiatur per tactum. Recipe igitur cum benedictione Iesu Christi, & aliqui philosophi dixerunt, quod capiatur animal cum toto suo sanguine & dicitur animal, quia crescit quando sublimatur, & quia habet animam sanguineam, videlicet spiritum vitrioli invisibilem supradictum, & pone in ampulla cum fundo rotundo, igneas ei collum & strangula, id est stringe ipsum cum forcipibus, ita ut nihil possit exire, & pone laminam inter ignem & amphoram, quæ benè sit præparata, hoc est perforata, ne lac virginis destruatur ab igne, & pone in furno philosophorum, ita quòd habeat ignem ab omni parte æqualem, ne lac evolet per ignem inæqualem, & est magnum ministerium dare ignem temperatè, ne opus destruatur, & tot carbones accensi ardeant, ita tamen ut manus hominis teneri vadat infra latera furni, & vas in quo est materia lactis virginalis fulgentis, & continuabis ignem, donec videris materiam denigrari, & gaude quia tunc principium digestionis habes, & continua ignem donec omnes colores transierint, & videbis materiam aliquantulùm dealbari, & cum videris materiam optimè dealbatam, lapidem habes perfectum ad album.

De sexta operatione, rubificatione scilicet lapidis albi.

CAPUT VIII.

OPeratio sexta lapidis donec lapidem iam completum ab albo perfici ad rubeum, nihil penitùs addito vel remoto. Sic extrahe de vase prædicto, quod vocatur ovum Philosophorum, & Magister Arnoldus dicit, quòd lapis noster est reclusus in ipso vase, ut Christus in sepulcro. Et accipe tunc partem unam istius pulveris, & serva eam ad partem, cum quo poteris convertere omnia metalla imperfecta in veram lunam, & aliam partem claude in vase supradicto ut priùs, & fortifica ignem, ut Magister Arnoldus ait., qui dicit, quòd postquam lapis pervenit ad perfectam albedinem, non metuit pœnas ignis, quoniam non est in eo periculum aliquod si dederis ignem fortem, quoniam sic est ei necesse. Cuius causa est qui se per ignem lentum digeritur, ad album non potest decoqui sulphur invisibile absconsum vitrioli, scilicet spiritus latens sub albedine lapidis, sed digeritur spiritus Mercurij in illo igne ad album, quapropter necesse est ignem augeri, ut attingat profundiùs, & digerat tincturam rubedinis, sulphuris vitrioli latentis, & faciat ipsum exteriùs per vigorationem ignis, & sic per vim ignis vertitur in rubeum, nihil ei aliud addendo, & sic ascendit de sepulchro clausis rex maximus, & resurrexit à mortuis, cum corona in capite fulgentissima, ut dicit Magister Arnoldus. Sed nota quòd in duobus vasis, scilicet tale opus lapidis po-

dis poteſt fieri & operari ad album, & ad rubeum, cum uno igne & uno furno, niſi quòd vas ad album extrahas albedine induta, & vas ad rubeum notabiliter aucto ut dixi & nota quòd aliqui ſolùm hoc operantur opus de lacte virgineo, & elemento igneo; & aërio non curant, & eſt opus eorum ſolummodò per nobiliſſimum lac virgineum: Aliqui commiſcent tria elementa ſimul, unum pondus ignis, quatuor pondera aëris, octo pondera lactis virginis, & hic modus eſt fortior ad rubeum, debilior ad album, & iſtis tribus modis poteſt fieri ſimul in uno vaſe de ſolo lacte virgineo ad rubeum. Et in alio vaſe, ex tribus elementis, uno furno & uno igne. Et videbis ſi probabis diverſis modis magna miracula, quæ collata ſunt ab altiſſimo Deo, & de hoc opere nunquam fuit ante me alius qui ita clarè loqueretur veritatem. Etenim magni Philoſophi quibus hoc ſecretum ac magiſterium fuit revelatum, coniurati fuerunt horribili maledictione Dei; ut nulli hominum hoc opus divinum modo aliquo declararent, ne hoc ſecretum ad manus pravorum hominum deveniret. Sed ego non curo talium maledictionem: quare iſtud ſecretum non revelo hominibus nequam, ſed revelo Eccleſiæ Dei, & perfectis Chriſtianis, & Deum timentibus, ut ſuccurrant pauperibus, & præcipuè Evangelicis, & Eccleſijs, ut viduas, pupillas, & orphanos viſitent in neceſſitatibus & tribulationibus, & hæc eſt ſexta operatio.

De ſeptima operatione, quæ eſt de proiectione

CAPUT IX.

SEptima pars huius operis est practica virtutis istius elixeris scilicet medicinæ perfectæ, & virtus istius elixetis ad album est, quod convertit Mercurium, Iovem, Saturnum, Martem, & Venerem, in veram Lunam, & virtus medicinæ perfectæ ad rubeum est, quod prædicta corpora & lunam convertit in solem, & sic fit. Pone Mercurium in crusibulo, & calefac ipsum tam diu quòd Mercurius quasi bulliat & fumet, postea projjce super ipsum sic bullientem Medicinam albam, vel rubeam ut vis, & da ei ignem fortem, ac si velles fundere lunam & habita competenti decoctione, extrahe ipsum, & si haberet colorem multum, vel si esset frangibile, tunc est perfecta medicina, & tunc proijce super alium Mercurium quousque color & malleatio tibi placeat, & super quot pondera cadat, experientia te docebit, quoniam aliquando cadet super multa pondera, aliquando super pauca, sicut unus modus operationis transibit alium, & prout est Magister artis. Super-plumbum & stannum, proijcitur medicina fusa, & augetur ignis ut supra. Super lationem, ferrum, & chalibem proijcitur taliter, Primò super laminas igneas proijcitur pulvis, & ponderatur ad recoquendum, aut illa corpora funduntur, & medicina proijcitur in ipsa fusa, & hæc corpora purgatione præcedenti non indigent, quia medicina est quasi ignis inferni, virtualiter consumens omnem imperfectionem cunctorum corporum, & convertit ea in suam naturam, quod est eis bonum & finis ultimus. Et aliqui Philosophi quando volunt operari ad lunam, proijciunt medicinam

cinam ſuper æs aut ferrum, & quando eſt ad ſolem, proijciunt medicinam ſuper ſolem puriſſimum fuſum, & iſte ſol medicinatus eſt medicina, ad convertendum æs vel lunam in ſolem. Poteſt autem medicina diſſolvi in balneo, & congelari ad ignem iteratis vicibus, & ſic augetur virtus in infinitum.

De octava operatione, in qua tractatur de magiſterio furni, & calcinatione Mercurij, Solis, & Lunæ.

CAPUT X.

Octava operatio huius artis continet magiſterium furni calcinationis Mercurij, Solis, & Lunæ, & ſic fit. Recipe lutum ſapientiæ, ſcilicet cretam, ſtercus equi, & papyrum carminatum, & cõfice in ſimul, & fac furnum magnum vel parvum, ſicut vis, qui habeat portas, ut ſit latus illius unius palmi circùm circa, & fac ei auriculas ſeu ſpiracula, per quæ fumus exeat, & non ſurſum aſcendat, & poſtea accipe unam laminam ferream fortem, & adapta eam ſuper caput dicti furni qui eſt rotundus, hoc modo, quòd non claudatur totum os furni, ſed dimittatur circa ipſum aliquod ſpiraculum parvum, unde calor poſſet exire, & ſuper ipſam laminam aptabis aliquantos gotos, videlicet quantos volueris, & omnis hiatus habeat ſuum ovum phyſicum, ubi ponatur lapis ad digerẽdum, & in circuitu laminæ, ſint quatuor laminæ adhuc ut teneant laminam aliquantulum à longè à lateribus furni, & ſic facies fieri unam ollam æream vel ferream, aut de terra rotundam, & ita fit cooperculum

furni, quod posset elevari, & poni secundum quod erit necesse advidendum materiam: & nota quòd dicta olla cujuscunque materiæ sit, debet esse lutata intus & extra, ad hoc ut meliùs teneat calorem, & dicto cooperculo facies unam portam, per quam posses intromittere manum ad calorem furni, sicut prædictum est, sed cave quòd non tangat vas, quoniam est valdè calidum & venenosum. Item nota quòd quando posuisti materiam intus, tu debes lutare portarum [al'. parietum] juncturas cum luto sapientiæ, & panno lini, & hoc ut color non respiret, & non ascendant fumi. Et hoc dicitur stufa sicca, in quâ potes ponere omnes spiritus & medicinas, ad operandum seu digerendum, ad hoc ut in balneo possint dissolvi in aquam. Et iste vocatur furnus Physicus, quia illa lamina facit ascendere calorem diametraliter: similiter fac, quòd latus laminæ non ascendat ad caput ollæ, ne ignis reverberet ad vasa ex medio aërem supra ciathos & tripodem, & fac quòd ignis ei sit ab omni parte, maior enim ignis ascendit per tria foramina, quàm per unum, & sic poteris ignes augere vel diminuere, secundum quod tibi videbitur. Nota quòd super tripodem ubi hiatus est in lamina, potes aptare unam scutellam terream, & infra scutellam unum tripodem, & ibi ponere ovum philosophicum, & subponere aliam scutellam, & ita convenit duas scutellas levare vel erigere in aëre, ut non tangat latera scutellarum, &c.

De nona operatione, circa ordinem projectionis facienda.

CAPUT

CAPUT XI.

OPeratio nona est, cum volueris facere proiectionem, sic facies. Recipe centum partes Mercurij cum sale & aceto loti, & pone in crusibulo super ignem: Cum autem cœperit fervere, pone unam partem huius elixeris dicto modo præparati, super centum partes illius Mercurij abluti, & fiet totum medicina super alium Mercurium ablutum. Deinde proijce partem unam illius medicinæ coagulatæ super centum partes Mercurij abluti in crusibulo fermentis ad ignem, & adhuc totum fiet medicina. Postea pone partem unam istius medicinæ ultimò congelatæ, super centum partes istius Mercurij abluti, & fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio optimum, secundum quod fuit paratum elixir ad album vel rubeum. In nomine Domini nostri Iesu Christi, qui est benedictus & gloriosus in sæcula sæculorum, AMEN.

SEQVITVR DESCRIPTIO ET FORMA FVRNI PHYSICI.

FURNUS iste totus altus erit pedes tres & medium, latus autem sesquipedem inclusivè, & divisus, ut sequitur.

Primùm furnus ita componetur, ut spatium quà cineres per cratem ferream defluant, altum sit pedem unum. A crate ferrea ad meditullium usque, spatium ubi focus instruitur, altum erit digitos novem. Altitudine itaque habita duorum pedum minus digitis tribus, collocanda est in media tabula testacea vel ferrea, in cuius medio foramen rotundum sit, diametrum quatuor

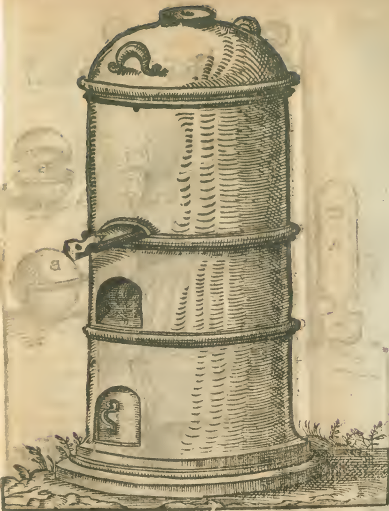
digitorum habens, quà fervor ignis in superiorem partem, ubi operatio fit, ascendere possit. Deinde supra foramen illud tria opercula exemptilia, paulò quam tabulæ intermediæ foramen latiora erunt, quemadmodum notatum est litera A. Quodlibet verò operculum etiam rotundum foramen habebit diversum. In primo foramen erit digitorum trium, in secundo duorum, in tertio deniq; unius. ut subinde uno pro altero uti liceat, prout calor ignis mutationem operculorum exiget.

Spatium ubi operatio fit, à tabula nimirum intermedia ad supremum usq; tegmen, altum erit pedum unum & tres digitos. In isto autem spatio tabulæ intermediæ tripes testaceus aut ferreus directè supra foramen imponitur. quemadmodum notatur litera B, qui tripes in superiore parte latus erit digitos tres & medium, altus verò sex digitos, cui vitrum impones, quod materiam omnem ad operationem destinatam contineat.

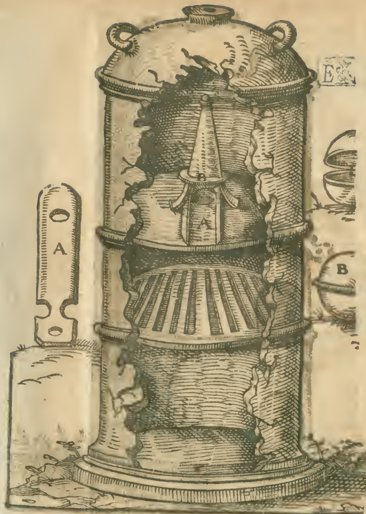
Supra istud spatium in quo operatio fit, operculum sive tegmen furni testaceum collocabitur, in formam dimidiæ sphæræ sive disci tornatum, profunditate digitorum sex, quod ad latitudinem furni accommodatum sit. Istud autem tegmen supra in medio rotundum foramen habebit unius digiti, quà calor ignis, num vehementior num remissior, explorandus sit.

Utuntur quidam in tripode signato litera B. globo fisso, cuius medietates sibi mutuò respondeant, uti litera B. in margine notatum est. Globus iste latus erit in medio digitos septem, ubi instrumentum quoddam aut vasculum includitur testaceum, quod Chimici Ovum appellant. Habes ergo perspicuum descriptionem & expressam effigiem artifici huius furni Chimici.

CLAVI-

PAG. 566.

A
B
A
B

CLAVICVLA RAYMVNDI LVLLII MAIOricani, quæ & apertorium dicitur, in qua omnia quæ in opere Alchimiæ requiruntur, apertè declarantur.

NOS APPELLAVIMUS OPUS hoc noſtrum Claviculam, quia ſine hoc præſenti libro nullus poteſt intelligere, quæ ſcripſimus in noſtris alijs libris; in quibus totam artem complevimus; licet verbis obſcurioribus pº. ignorantibus. Scripſi multos libros & prolixos ſub ſectionibus & dijs obſcuris, ut in noſtro teſtamento apparet, ubi de principijs naturalibus egimus, ubi omnia ſunt poſita, quæ ad artem faciunt, tamen ſub martello in pº. textu Philoſophiæ. Item in noſtro cap. de ar. vivo Philoſophorum, & in 2ª. parte teſt. de exuberatione mineratum phyſicarum, & in noſtro libro de quinta eſſentia 1ª. de 5ª. eſſiª. auri & ar. deinde in alijs libris à me factis, ubi tota eſt ars completa. Sed Secretum occultavimus pro poſſe. Cæterùm quia ſine hoc ſecreto nullus poteſt ingredi mineras philoſophorum, neque aliquid facere quòd ipſi poſſit prodeſſe, quare iuvante altiſſiº. cui placuit hoc ſecretum nobis revelare; ſine ulla fictione artem totam declarabo. Et ideò cavete hoc ſecretum revelare improbis, ſed veſtris amicis intimis, quamvis nulli dare debetis, cum ſit Dei Donum, qui hoc dabit

 cui

cui volet. Quod qui habebit, ſempiternum habebit theſaurum. Cognoſcite igitur per perfecta, imperfecta emendare. ☉ eſt pater omnium metallorum, & ☾ mater, quamvis ☾ claritatem recipiat à ☉. Ex iſtius duobus totum pendet magiſterium. Sed quia metalla tranſmutari non poſſunt teſte Avicenna, in mineralibus, niſi reducantur in primam materiam, quod verum eſt. Quod niſi reduceres in argentum vivum, non vulgare, hoc eſt non volatile, ſed fixum, vulgare verò eſt volatile, & planum frigiditate phlegmatica, & propterea indiget reduci per argẽtum vivum fixum, magis calidum & ſiccum, in contrarijs qualitatibus ac argentum vivum vulgare. Quare vobis conſulo, ô amici mei, quòd non operemini niſi circa ☉ & ☾. reducendo eos in primam materiam, ſulphur, & argentum vivum noſtrum. Idcirco filij, habeatis uti hac materia venerabili, & vobis iuro & promitto, quod niſi ſumpſeritis argentum vivum iſtorum duorum, vos tenditis ad practicam tanquam cœci ſine oculis ac ſenſu. Quare filij rogo ambuletis in luce, oculis apertis & non tanquam cœci cadatis in foveam perditionis.

De differentia argenti vivi vulgaris, & argenti vivi Phyſici.

Caput Primum.

Nos dicimus quod argentum vivum vulgare, non poteſt eſſe argentum vivum philoſophorum, quocunque artificio præparetur, quia vulgare non poteſt in igne detineri, niſi per aliud argentum vivum corporeum, quod ſit calidum & ſic-

cum,

cum, & magis digestum. Propterea dico nostrum physicum magis fixæ esse calidiorisq; naturæ vulgari. Et ideò, quia argentum vivum nostrum corporale, est conversum in argentum vivum currens non tingens digitos, & quando commixtum vulgari iunguntur, & amplexantur se vinculo amoris absque eo, quod nunquam separentur ab invicem, veluti aqua mixta cum aqua, quia ita est naturæ placitum. Argentum verò vivum nostrum ingreditur & commiscetur actualiter alteri vulgari, desiccando suam humiditatem phlegmaticam, & tollendo frigiditatem ex corpore denigrans tanquam carbonem, quod postea in pulverem convertit. Nota igitur quòd argentum vivum non potest eas operationes præstare, quales nostrum physicum, quod in omnibus suis qualitatibus habet calorem naturæ veri temperamenti, & propterea vulgare vertit in suam naturam temperatam: quin etiam aliquid aliud facit, nam post suam transmutationem, convertit in purum metallum, hoc est, in ☉ aut ☾ prout est extensum, aut de ☉ & ☾ ut ostenditur in secunda parte nostræ practicæ. Præterea aliquid maius habet, mutat enim & convertit vulgarem ☿ in medicinam, quæ transmutare potest imperfecta metalla in perfecta. Præterea vulgarem in verum ☉ & ☾, meliorem quàm de minera. Nota rursum quod unica nostri physici centum marcas facere potest, & usque in finitum cum argento vivo vulgari, sine eo quod minera unquam deficiat. Præterea aliud volo vos scire, quo ☿ vulgi non rectè miscetur neque perfectè cum corporibus: nam spiritus non potest misceri cum corporibus perfectè, nisi reducta fuerit in speciem

naturæ. Et idcircò cum voles miſcere ☿ aut ☉ in ☾ vulgi, ſunt reducenda illa corpora in ſpeciem naturæ, quod vocatur argentum vivum vulgare, per vinculum amoris naturalis, & tunc maſculus iungitur fœmellæ. Quia argentum vivum eſt calidum & ſiccum actu, argentum vivum vulgare eſt frigidum & humidum paſſivè ſicut fœmella, quæ continetur in ſuis domicilijs, cum calore temperato uſque ad eclipſim. Suntque nigra facta ut carbones; quod eſt ſecretum noſtræ veræ diſſolutionis, & ex hoc tandem verè connectuntur inter ſe: ita quòd nunquam ſeparentur ab invicem, fiuntque pulvis albiſſimus, qui ſunt maſculi & fœminæ generati vero amoris vinculo. Hi autem libri multiplicabunt ſuas ſpecies in infinitum, nam de una uncia huius pulveris, tu facies ☉ infinitos, reduces in ☾ meliorem omni metallo de minera.

Extractio Mercurij à corpore perfecto.

CAPUT II.

REc. unc. j. calcis Lunæ appellatæ, calcinetur modo quo dicitur in fine noſtri magiſterij operis, quæ quidem calx teratur ſuper porfidum in pulverem ſubtilem, quem pulverem imbibetis bis, ter, quater in die, cum optimo oleo tartari, facto eo modo quo dicetur in fine noſtri deſiccando ſolem quouſque dicta calx abſorbuerit de dicto oleo 4. aut 5. partes, pluſquam fuit ipſa calx; terendo ſemper ſuper porfidum, ut dictum eſt; & in fine benè deſiccetur calx, ut benè poſſit in pulverem redigi. Et quando fuerit benè pulverizata, ponatur in

metre-

metreto cum collo longo. Ponatis de nostro menstruali fœtenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & una salispetræ, & prædictum menstruum priùs distilletur septies, & benè rectificetur, separando fæces terrestres in tantum, quòd prædictum menstruale sit totum essentiale. Deinde lutetur benè metretum, & ponatur ad ignem cinerum, cum parvo igne carbonum, quousque videtis materiam bullire & dissolvi. Deinde sic supra cineres distilla, donec amiserit menstruum, & materia fuerit frigida totaliter. Et cum frigidum fuerit, vas aperiatur, & materia, quæ frigida est, ponatur in alio vase benè mundo, cum sua cappa benè lutata ad furnum supra cineres, & luto bene desiccato, fiat ignis paulatim in principio, quousque totam recipiatias aquam ipsius. Postea augeatur ignis, quousque materia benè fuerit desiccata, & spiritus fœtentes sint ad cappam, & in receptorio iam exaltati. Et dum tale signum videbis apparere, dimittatur vas infrigidari, ignem minuendo. Et post refrigerationem vasis extrahatur materia, & in pulverem subtilissimum redigatur super porfidum: ita quòd pulvis sit impalpabilis, qui ponatur in vase terreo benè cocto, & benè vitreato. Et pòst ponatur super dictum pulverem de aqua communi bulliente, movendo semper cum baculo mundo materiam, usque materia fuerit spissa sicut sinapi. Et move dictam salsam cum baculo, quousque videas apparere grana ☿ è corpore, & quòd vobis appareat quantitas magna prædicti ☿ vivi, secundum quod posueris de corpore perfecto, id est de Luna, & dum habueris magnam quantitatem, interim proijce desuper aquam bullientem:

lientem: & tandem movendo, quoad tota materia resolvatur in materiam similem argento vivo vulgari, tollantur terrestreitatis cum aqua frigida, & desiccetur per pannum: postea transeat per corium, & videbis mirabilia.

De multiplicatione ar. vi. nostri.

Caput III.

IN nomine Domini, Amen. Rec. ℞ puræ tres grossos, in laminas tenues, & faciatis amalgama cum grossis 4. ar. vi. vulgi bene loti. Et quando Amalgama fuerit factum, tunc ponatur in parvo metreto, cum collo longo unius pedis & semis. Deinde Rec. ar. vi. nostrum priùs extractum & reservatum à corpore lunari, & ponatur super amalgama de corpore & ar. vi. vulgi factum, perlutetur optime vas optimo luto, & dimittatur siccari. Hoc facto, moveatur vas quàm optime ut amalgama bene possit permisceri, & quod ar. vi. permisceatur cum corpore. Deinde repone vestrum vas in quo materia est, in furnello, ad ignem parvum carbonum, & huius ignis calor non excedat calorem Solis, quando ☉ est in signa ♌ quia alius calor excedens destrueret vestram materiam, & fieret fuga unius ab altero, & continuetur talis ignis, quousque materia fuerit nigra ad modum carbonum, & spissa ad modum pultis, & continuetur ignis istius gradus, quousque materia mutetur in colorem griseum fuscum. & ita griseo apparente, tunc uno puncto augeatur ignis, & fiat 2. gradus quousque materia incipiat dealbari, ad colorem nimis albissimum. Post fiat ignis usque ad 3.

ad 3. gradum, continuando quousque materia fuerit alba plusquàm nix, & convertatur in puros pulveres albiores cineri. Et tunc vos habetis calcem vivam philosophorum, & suam mineram sulphuream, quam tantùm occultárunt Philosophi.

Proprietas calcis prædictæ.

Caput IV.

Convertit ista calx ☿ vulgi in pulverem albissimum in infinitum, qui potest reduci in ar. verum, cum aliquo de corpore ☾.

Multiplicatio huius prædictæ calcis.

Caput V.

Rec. vas cum materia ubi pones uncias duas ar. vi. vulgi bene abluti & desiccati, postea vase bene lutato, repone ubi priùs erat, gubernando & ministrando illi ignem 1. & 2. & 3. gradus, ut suprà, quoad materia reducta sit in pulverem albissimum, & ita potes multiplicare in infinitum.

Reductio calcis vivæ in lunam veram.

Caput VI.

Habita ergo magna quantitate calcis vivæ seu nostræ mineræ, Accipe unum crusibulum non tectum, in quo pone unciam unam ☾ puræ, & ipsa fusa pone desuper uncias quatuor pulveris tui in pilulas, pilulæ sint ad pondus quartæ partis unciæ, & istæ ponantur vicissim super ☾ fusam, semper continuando

tinuando ignem fortem, quousque omnes pilulæ sint proiectæ & fusæ simul cum ☾, & in fine fac ignem fortem, quousque totum benè incorporetur. postea proijciatur in canali, & habebis uncias 5. argenti puri, plusquàm naturalis. & ita poteris tuam mineram physicam multiplicare ad beneplacitum.

De nostro magno opere ad album & ad rubeum CAPUT VII.

REducite calcem vestram vivam, ut de ☾ anteà dictum est, in ar. vi. quod nostrum est secretum. Rec. igitur 4. uncias calcis nostræ, & reduc. in ar. vi, ut fecisti de ☾ De quo ar. vi. habeas ad minus 3. uncias, & pone in parvo metreto de collo longo, ut antea fecisti. Postea amalgama de uncia una veri ☉ cum tribus unc. ar. vi. vulgi, & superpone ar. vi. ☾ movendo fortiter manibus tuis, ut misceantur simul omnia. Pòst vas benè lutatum pone, ut supra furnellum, faciendo ignem 1. 2. & 3. gradus. In primo gradu materia nigrescet ut carbo, quod tunc dicitur eclipsis ☾ & ☉ Et erit commixtio vera, unde gignitur filius sulphur, quod plenum est sanguine temperato. Post apparitionem eius caloris, continua ignem secundi gradus, quoad materia fuerit grisca. Tunc continua ignem tertij gradus, quoad materia appareat albissima. Pòst auge ignem ad gradum quartum, continuando ut materia rubea appareat, ut cinaprium, & fiant cineres rubei. Hanc calcem reducere potes in ☉ finissimum, ut de ☾ suprà dictum est,

De me-

De modo transmutandi prædictum minerale in medicinam, transmutantem omnem speciem metallorum in veram Solem vel Lunam, etiam ar. vi. vulgi in meliorem omni metallo de minera.

CAPUT VIII.

IN prima ſolutione unam pondus ſupra C. in 2ª. ſupra M. & multiplicatur proiectio, diſſolvendo, congelando, ſublimando, & fixando noſtram materiam; quæ poteſt multiplicari ſic in infinitum, quantitate & virtute. Rec. igitur de noſtra minera alba, & diſſolve in noſtro menſtruali fœtenti, quod in noſtro teſt. vocatur acetum noſtrum album, in eo capite ubi diximus: Accipe de bono vino benè ſicco, in quo pones C id eſt viridis, & G id eſt ſilis petræ; verùm ne erretis, pone 4. unc. de noſtra calce viva in menſtruali ut diſſolvatur, & ſtatim diſſolvetur in aqua viridi. Item in 13. unc. eiuſdem menſtruali fœtentis, diſſolvetis unc. 4. ar. vi. vulgi benè loti, & ubi diſſolutum fuerit ar. vi. coniunge ambas diſſolutiones ſimul, & vas benè clauſum pone in digeſtione in fimo equino 30. dies, quibus exactis, fac diſtillare in balneo, quoad habebis omnia. Deinde Rec. in alio, ut inde oleum extrahatur in igne carbonum, tunc materia reſidens erit nigra. Quam pone in furnello ſuper cineres ad diſtillandum per duas horas. Poſt refrigerationem aperi vas, & pone aquam diſtillatam per balneum ſuper. Lava benè. Deſtilla menſtruum per balneum, omnemque aquam, quæ aſcendere poteſt, & oleum per cineres ut ſupra feciſti. Et hoc

faciendo toties reiterabis, quousque materia remaneat sicut carbo, nigra in fundo vasis. Fili doctrinæ habebis tunc caput corvi, quod philosophi tantùm investigarunt, sine quo in magisterio nihil fit. Idcircò fili, mente teneas divinam cœnam Domini nostri Iesu Christi, qui mortuus fuit, sepultus & tumulatus, & luce tertia resurrexit, in terram permanentem. Fili mente teneas, quòd nullum ens potest vita perpetuari, nisi priùs mortuum fuerit. Rec. igitur tuum corpus nigrum, & calcina in eodem vase per tres dies, & pòst mitte refrigerari, & aperiendo vas invenies terram spongiosam, & mortuam, quam servabis, quoad oporteat facere coniunctionem corporis cum anima. Rec. aquam, quæ per balneum est distillata, & distilla sæpius, quoad sit depurata & reducta in materiam crystallinam. Imbibe igitur tuum corpus, quod est terra nigra, de sua aqua propria, paulatim rorando & coquendo, quod corpus sit album factum, & multùm splendens. Et tunc aqua est illi infusa; quæ vivificat & clarificat. Tunc da ignem vehementem in eodem vase suo luțato, ac sic velles sublimare ☿ vulgi per 12. horas. Aperi vas frigefactum, & reperies sublimatam materiam tuam albam, quam vocamus terram sigillatam. Nostrum corpus exaltatum & positum in magna dignitate, sulphur nostrum, nostrum ar. vi. nostrum arsenicum, ubi servare debes nostrum aurum, quod est nostrum fermentum, & nostra calx viva, & inter se gignit filium ignis qui est amor philosophorum.

Multiplicatio prædicti sulphuris.

CAPUT

CAPUT IX.

POne illam tuam materiam in metreto forti, supra quam pone amalgama factum de nostra calce viva, quæ facta est in nostra prima practica, quam reducebamus in argentum. Fieri autem debet de tribus partibus ar. vi. vulgi, & una parte nostræ calcis, misceatur simul, ut suprà, & pone super ignem cinerum & videbis materiam moveri, tunc auge ignem, & in 4. horis fiet albissima sulphurea, quæ cum fixa fuerit, coagulabit & fixabit omne ar. vi. ut uncia una super 100. in medicinam veram, & rursus in mille, & usque in infinitum.

Fixatio prædicti sulphuris multiplicati.

CAPUT X.

CApiatur sulphur iam multiplicatum, deponatur in metreto, & ponatur oleum super, quod servatum fuerat in separatione elementorum, & ponatur usque sit mollis. Pôst super cineres ponatur ad fusionem, dando ignem primi gradus 2. & 3. ad albedinem usque. Tunc frange vas, & invenies laminam crystallinam albam. De qua pone super laminam calidam, & si fluat sine fumo, proijce unum pondus super 1000. ☿. de prædicta, & totum convertetur in argentum. Et si medicina non fuerit fluens & fusibilis, depone eandem in crusibulo, dando de oleo guttatim, quoad fluat ut cera, & tunc medicina vestra erit perfecta super 1000. & poterit multiplicari in infinitum.

Reductio medicinæ albæ in Elixir rubeum.

CAPUT XI.

ACcipe igitur in Dei nomine quatuor uncias de lamina prædicta, & dissolve in aqua servata de lapide. Et cum dissoluta fuerit pone in balneo ad fermentandum per 9 dies, & capias duo pondera de nostra calce rubea, & projice in prædictum vas; & fermentetur per 9 dies, pòst distilletur in alembico in balneo, pòst super cineres, dando ignem primi gradus, quousque materia fiat nigra, quæ est nostra secunda dissolutio, & nostra secunda Eclipsis, quam fecit ☉ cum ☾, quod est signum veræ dissolutionis, & coniunctionis masculi cum fœmella. Pòst auge ignem usque ad 2. gradum, ad citrinitatem materiæ. Deinde fortificetur ignis quarti gradus donec materia fuerit fusa sicut cera, in colore hiacynthi, & est materia alta & regalis medicina, quæ prompte curat omnes infirmitates corporis ægri, & convertit omne metallum in aurum purum melius naturali. Et nos reddamus gratias Salvatori glorioso, qui in gloria cœlorum regnat trinus & unus in æternum & ultra.

Recapitulatio totius magisterij sub forma brevi.

CAPUT XII.

OMnia quæ tractavimus in hoc libro, didicimus esse vera, & testificamur, & cum oculis nostris vidimus, manibus palpavimus, tetigimus & fecimus, & huius recapitulatio totum nostrum magisterium cum brevi sermone & sine fictione complectitur. Nos igitur mandamus lapidem quem nominamus, ut subtiles eum tam per ingenium naturæ.

turæ, quàm artis, & reducas in ar. vi. & huic ar. vi. addatur corpus album, quod est eiusdem naturæ, & decoquatur, quosq; veniat ad veram præparationem mineræ. Et illa minera multiplicetur ad tuum velle. Et iterato prædicta materia reducatur in ar. vi. & dissolve in nostro menstruali, usque quo lapis fiat volatilis, ab omnibus suis elementis divisus. Et ultimò quòd perfectè purgetur, usq; ad ultimam perfectionem, tam corpus quàm anima, quæ possit fieri bona coniunctio corporis cum spiritu, de calore naturali temperato. Et lapis efficiatur minera, & continuetur ignis, usque in pulverem reducatur album, quem vocamus sulphur & ar. vi. philosophorum, & tunc vigore ignis fixum sive volatile. In tantum quòd volatile evolet à suis terris grossis, & ascendit in altum candidior nive, & fundalia proijciantur, quia nihil valent. Tunc rec. sulphur nostrum oleum prædictum, & multiplicabis cum suo dicto alembico, quousque denuo reducatur in pulverem album candidiorem nive. & fixentur pulveres, multiplicati ingenio tam naturæ quam practicæ, decoquendo cum aqua, donec omnia maneant in examine ignis fluentia ut cera sine fumo. Et addenda est aqua primæ solutionis, qua solutione facta, addatur aliquod citrinum, quod est aurum per modum coniunctionis, cum distillatione totius animæ. Post detur ignis 1. 2. 3. & 4. gradus, donec mutetur in colore Hyacinthi veri, & fixi fluentis ac fundentis. De quo si proijcias unum pondus super 1000. ☿ vulgi, mutabitur in aurum finissimum.

Calcinatio Lunæ pro opere.

CAPUT XIII.

REc. unciam ☾ finæ de copella & ar. vi. uncias tres, & fiat amalgama, & primò calefiat argentum foliatum in crusibulo, deinde proijciatur ar. vi. movendo cum baculo, & calefiat utrumque benè. Deinde ponatur in aceto cum sale, simul terendo in mortario ligneo, & simul cum pistillo, abluendo & auferendo immunditiam, sic faciendo quousque demùm amalgametur. Deinde lavetur cum aqua communi calida & clara, postea transeat per pannum lineum mundum, & quod remanet in panno habens naturam corporis, iterum addatur cum tribus partibus salis, & una corporis, benè terendo & lavando; & coletur & calcinetur per 12. horas. Iterum tere cum sale reiterando ter, & addendo sal novum. Iterum pulverisetur, donec sit pulvis impalpabilis, & cum aqua calida lavetur, donec recesserit tota salsedo. Deinde destilletur per filtrum de cottono, & desiccetur vestra calx, & erit calx alba, & reponatur ad horam necessitatis, ne frigiditas tangat eum.

Ad faciendum oleum de Tartario.

CAPUT XIIII.

REc. bonum terrarum relucens in fractura, calcinetur in reverbero per 10. horas, postea pulverisetur, & ponatur super marmor, ad dissolvendum in loco frigido, ibi dissolvetur in oleum liquidum. Et quando totus fuerit dissolutus, destilletur per filtrum de cottono, & servetur nitidè pro imbibitione vestræ calcis.

Menstrua-

Menstruale fœtens, pro dissolutione calcis nostræ imbibitæ, cum oleo tartari, ut reaucatur in ar. vivum.

CAPUT XV.

REc. vitrioli lib. ij. salispet lib. j. cinaprij unc. iij. Rubificetur vitriolum, & pulverisetur, pòst pone sal pe. & cinaprium, & tere omnia simul, postea ponas in visis aptis ad distillandum benè lutatis. Destilletur lento igne primum, ut est opus, ut norunt qui id egerunt. Hæc aqua distilletur sæpiùs, proijciendo fæces quæ remanent in fundo cucurbitæ, & sic erit optimum vestrum menstruum sic distillatum.

Aliud menstruum pro lapide dissolvendo.

CAPUT XVI.

REc. vitrioli ro. rubicundi lib. iij. salispe. lib j. cinaprij unc. iij. omnia illa simul terantur super marmor. Deinde ponantur in grosso & forti metreto, & ponatur aquæ vitæ rectificatæ septies, & ponatur in fimo equino per dies 15. vase benè sigillato. Deinde ponatur ad destillandum igne lento, totam aquam in receptorio. Postea augeatur ignis usque ad rubedinem cappæ Deinde fortificetur ignis usque ad albedinem cappæ, postea refrigescat vas, & auferatur receptorum, & optimè sigilletur eum cera, & servetur ad necessitatem. Nota quòd menstruum debet septies rectificari per distillationem, fæces semper abijciendo, antequam ponatur in opere.

FINIS.

